

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет землевпорядкування**

**ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
землевпорядного проектування
_____ Андрій МАРТИН
«__» _____ 2025 р.**

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Формування земельних ділянок природно-заповідного фонду
(на прикладі території Карпатського національного природного парку)»**

Спеціальність – 193 Геодезія та землеустрій

Гарант освітньої програми

д.геогр.н., проф.

Іван КОВАЛЬЧУК

Керівник бакалаврської

кваліфікаційної роботи

к.е.н., доц.

Оксана КУСТОВСЬКА

Виконав

Єгор ЄРМОЛАЄВ

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Факультет землевпорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри землевпорядного проектування
д.е.н., проф. _____ **Андрій МАРТИН**
«_____» _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧУ ОС БАКАЛАВР
Єрмолаєву Єгору Дмитровичу

Спеціальність – G18 Геодезія та землеустрій

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи: «Формування земельних ділянок природно-заповідного фонду (на прикладі території Карпатського національного природного парку)», затверджена наказом ректора НУБіП України від 18 листопада 2024 року № 2083 «С».

Термін подання завершеної бакалаврської кваліфікаційної роботи на кафедру 2025.05.25.

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: земельно-кадастрова інформація про існуючий правовий режим використання земель природно-заповідного фонду, статистичні дані про сучасний стан використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської сільської територіальної громади Верховинського району Івано-Франківської області (витяги із державної статичної звітності про кількісний і якісний стан земель); нормативно-правова база та інші літературні джерела по досліджуваній тематиці.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

- теоретико-методологічні засади інвентаризації земель природно-заповідного фонду;

- оцінка сучасного стану використання земель природно-заповідного фонду досліджуваного об'єкта;
- обґрунтування інвентаризації земельної ділянки державної власності природно-заповідного фонду Карпатського національного природного парку для збереження та використання національних природних парків.

Перелік графічного матеріалу:

1. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації «Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок» №281 від 19.07.2023 р.
2. Наказ Головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області «Про проведення державної інвентаризації земель» №2-ІЗ від 21.07.2023 р.
3. Державний акт на право постійного користування землею І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р.
4. Повідомлення про проведення інвентаризації земель державної власності.
5. Кадастровий план земельної ділянки.
6. Схема GNSS-спостережень земельної ділянки.
7. Схема етапів проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду.
8. Схема місця проведення робіт з державної інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району
9. План зовнішніх меж землекористування.
10. Графічний матеріал меж проведення інвентаризації

Дата видачі завдання: 21 листопада 2024 року.

Керівник
бакалаврської
кваліфікаційної роботи
к.е.н., доц.

Оксана КУСТОВСЬКА

Завдання прийняв до
виконання

Єгор ЄРМОЛАЄВ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ....	11
1.1. Нормативно-правові засади організації і проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду.....	11
1.2. Зарубіжний досвід інвентаризації земель природно-заповідного фонду.....	17
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	22
РОЗДІЛ II. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ НА ТЕРИТОРІЇ ЗЕЛЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	24
2.1. Аналіз сучасного стану використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області.....	24
2.2. Методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель природно-заповідного фонду.....	32
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	36
РОЗДІЛ III. ОБГРУНТУВАННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ КАРПАТСЬКОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ.....	38
3.1. Обґрунтування організаційно-методичних засад інвентаризації земель природно-заповідного фонду, на прикладі, земельної ділянки Карпатського природного парку.....	38
3.2. Напрями використання земельних ділянок державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області.....	42
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III.....	51
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	62

РЕФЕРАТ

У першому розділі детально розглянуто теоретичні основи організації та проведення інвентаризації земель державної власності. Зокрема, проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює цей процес в Україні, включаючи основні положення Законів України «Про землеустрій» та «Про державний земельний кадастр». Вивчено також Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель», що визначає порядок та методика інвентаризації земель державної та комунальної власності, і ряд інших важливих документів, які забезпечують ефективне управління земельними ресурсами на рівні територіальних громад.

У другому розділі проведено детальний аналіз сучасного стану використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області, визначено основні проблеми та тенденції у сфері охорони й раціонального використання цих земель. Також розглянуто методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель природно-заповідного фонду, окреслено нормативно-правову базу, принципи та підходи до організації інвентаризаційних робіт, що сприятимуть підвищенню ефективності управління природоохоронними територіями.

У третьому розділі проведено інвентаризацію земельної ділянки природно-заповідного фонду Карпатського природного парку площею 15,3857 га, яка використовується переважно як лісові угіддя, а також частково для потреб транспортної інфраструктури. Детально обґрунтовано організаційно-методичні засади проведення інвентаризації зазначених земель, охарактеризовано їх цільове призначення, фактичний стан використання, правовий статус та відповідність чинним нормативно-правовим актам. Також окреслено основні напрями раціонального використання земель державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області з урахуванням

екологічних, економічних і соціальних чинників, що сприятиме підвищенню ефективності управління природоохоронними територіями та збереженню біорізноманіття.

Ключові слова: інвентаризація земель, державна власність, землі природно-заповідного фонду, місцевий бюджет, землевпорядне забезпечення, земельні ділянки, технічна документація із землеустрою.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- ГПК – Господарський процесуальний Кодекс;
- ДРРП – Державний реєстр речових прав на нерухоме майно;
- ДБН – Державні будівельні норми;
- Держгеокадастр – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру;
- ДЗК – Державний земельний кадастр;
- ЗК – Закон України;
- ЗКУ – Земельний кодекс України;
- КВЗУ - Класифікація видів земельних угідь;
- ТГ – територіальна громада;
- ОТГ – об'єднана територіальна громада;
- ЦК – Цивільний Кодекс України;
- ЦНАП – центр надання адміністративних послуг.
- НКС – національна кадастрова система;
- КВЗУ – класифікація видів земельних угідь;
- ПЗФ – природно-заповідний фонд

ВСТУП

Актуальність теми. Питання інвентаризації земель завжди є актуальним як на місцевому, так і на державному рівні. Саме проведення інвентаризації є одним із ключових векторів, який визначає розвиток будь-якого населеного пункту країни. Інвентаризація земельних ресурсів в загальному сенсі являє собою комплекс процедур, в які входить кваліфікована перевірка, з подальшим прикладенням документів про наявність та поточний стан конкретних земельних ділянок, а також проведення оцінки існуючих активів. Звідси можна зробити логічний висновок, що проведення інвентаризації земель є запорукою проведення ефективного управління земельними ресурсами на місцевому рівні. Елементами ефективного управління земельними ресурсами можуть бути показники наповнення бюджету міста, оптимальність процесу розпорядження цими ресурсами, а також виконання оцінки активів.

Проблеми інвентаризації земель досить довго вивчалась різними науковцями. Серед таких науковців можна виділити В.М. Горбатюк, Б.С. Гузар, О. Бредхін, В.В. Чудовець. Однак на сьогодні актуальним залишається проведення заходів по підвищенню рівня якості проведення інвентаризації ділянок комунальної власності.

Метою кваліфікаційної роботи є проведення інвентаризації земельної ділянки державної власності на території Зеленської громади Івано-Франківської області.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати наступні **завдання**:

- 1) Дослідити нормативно-правові засади організації та проведення інвентаризації земель державної власності;
- 2) Проаналізувати зарубіжний досвід проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду;
- 3) Оцінити сучасний стан використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області;

4) Проаналізувати методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель;

5) Описати процес формування земельної ділянки державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області через проведення процес інвентаризації земель.

Об'єкт дослідження – земельна ділянка природно-заповідного фонду (Карпатський природний парк) на території Зеленської громади Івано-Франківської області.

У процесі дослідження використовувались такі **методи**, як спостереження та збір фактів - для вивчення чинного законодавства України у сфері охорони навколишнього природного середовища, землекористування та природно-заповідного фонд; картографічний - для вивчення просторової структури території Карпатського національного природного парку, аналізу картографічних матеріалів, визначення меж існуючих та потенційних земельних ділянок природно-заповідного фонду; монографічний метод - для вивчення наукових праць, публікацій, аналітичних оглядів, що стосуються проблем формування земель ПЗФ, зокрема на прикладі гірських природоохоронних територій; географічний метод та метод польових досліджень.

При написанні кваліфікаційної роботи використані статистичні дані щодо інвентаризації земель та економічні показники її застосування, а також нормативно-технічні та довідкові матеріали.

Апробація роботи: Апробація роботи: участь у Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених, студентів та аспірантів GEOPOINT 2025: «Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату», 6-7 березня 2025 року, НУБіП України, м. Київ та публікація тез: Єрмолаєв Є. Д. Особливості інвентаризації земель природно-заповідного фонду. Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції GEOPOINT 2025: «Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та

післявоєнного відновлення і зміни клімату», 6-7 березня 2025 року, НУБіП України, м. Київ. С. 100-103.

Структура бакалаврської кваліфікаційної роботи: вступ, три послідовних розділи, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел (у кількості – 53 джерела) та 10 додатків, разом на 75 сторінках.

Структура бакалаврської кваліфікаційної роботи: вступ, три послідовних розділи, висновки до кожного розділу, загальні висновки та список використаних джерел.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ

1.1 Нормативно-правові засади організації та проведення інвентаризації земель державної власності

Поняття інвентаризації, в широкому сенсі, означає проведення необхідних заходів, задля проведення опису майна. Найбільш поширеним є використання даного терміну в бухгалтерському обліку, при виявленні кількості активів, та всіх складових, які з ними пов'язані, для подальшого порівняння з інформацією, отриманою після проведення обліку. При створенні земельної реформи, основним завданням інвентаризації земель було надходження першочергових даних, щодо наявності земель, які в подальшому надавались громадянам, а також для ведення кількісного та якісного обліку [6, с. 200]. Таким чином, інвентаризація земель була пробною версією земельного кадастру, на основі якого була б отримана можливість інтегрування кадастрових планів, на яких зазначались би всі об'єкти різної форми власності, які входили до кадастрового обліку.

Чинне земельне законодавство видається недостатньо ефективним при забезпеченні проведення інвентаризації земель. Адже Земельний кодекс України взагалі не містить визначення «інвентаризація земель», а також не закріплює процедури її проведення [15, с. 126]. Натомість, відповідно до ч. 2 ст. 79–1 ЗК України саме інвентаризація земель є одним із способів, наприклад, формування земельних ділянок державної чи комунальної власності [10]. Таким чином, законодавець визначає, що одним із правових наслідків інвентаризації є формування земельної ділянки, а також фактичне набуття нею певного титулу, але при цьому не забезпечує належний рівень правового закріплення цієї процедури на рівні Земельного кодексу України.

Звертає на себе увагу зміст ст. 203 Земельного кодексу України, яка визначає облік якості та кількості земель. Так, відповідно до цієї статті, «облік кількості земель – це відображення у відомостях і документах даних, які характеризують кожну земельну ділянку, а також землі за площею та складом земельних угідь, розподіл земель за власниками, землекористувачами. Облік якості земель – це відображення у відомостях і документах даних, які характеризують земельні угіддя за природними і набутими властивостями, що впливають на їх продуктивність та економічну цінність, а також за ступенем техногенного забруднення ґрунтів» [10]. Номінально наведені вище визначення, з урахуванням висновків за результатами дослідження теоретичних надбань сучасних вчених, демонструють, що інвентаризація і є засобом такого обліку.

Відповідно до ст. 35 Закону України «Про землеустрій», інвентаризація земель проводиться з метою встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їхніх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування [41]. Цей же закон визначає особливості проведення інвентаризації, наприклад, сільськогосподарських земель, суб'єктів проведення інвентаризації, а також вимоги до технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель. Крім того, названий закон закріплює обов'язковість внесення відповідних відомостей щодо земельних ділянок за результатами інвентаризації земель до Державного земельного кадастру.

В свою чергу, Закон України «Про Державний земельний кадастр» встановлює в ст. 21, що відомості про межі та цільове призначення земельної

ділянки вносяться до Державного земельного кадастру, з поміж іншого, на підставі технічної документації із землеустрою щодо проведення інвентаризації земель – за результатами інвентаризації земель [30]. Така ж норма міститься і в п. 97 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» [37].

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» [46], здійснюючи управління об'єктами державної власності, Кабінет Міністрів України, зокрема, визначає порядок проведення інвентаризації об'єктів державної власності.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, відповідно до покладених на нього завдань у сфері управління об'єктами державної власності, зокрема, здійснює, у межах власних повноважень, нормативно-правове забезпечення питань управління об'єктами державної власності, зокрема щодо інвентаризації та обліку об'єктів державної власності.

Методику проведення інвентаризації об'єктів державної власності затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2005 р. № 1121 [36].

Згідно з пунктами 2, 3 цієї Методики суб'єктами інвентаризації державного майна та упорядкування обліку юридичних осіб є:

- фонд державного майна;
- органи виконавчої влади та інші державні органи, які здійснюють управління об'єктами державної власності, а також органи, уповноважені здійснювати управління об'єктами державної власності, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України.

Інвентаризації підлягає нерухоме майно державних підприємств, їх об'єднань, установ та організацій, у тому числі те, що передано в оренду, концесію,

та державне майно, яке не увійшло до статутного капіталу господарських організацій, утворених у процесі приватизації та корпоратизації.

Упорядкуванню підлягає облік державних підприємств, їх об'єднань, установ та організацій, інших господарських організацій, щодо яких здійснюються корпоративні права держави, та/або господарських організацій, на балансі яких перебуває державне майно.

Зважаючи на викладене, Держгеокадастр не має повноважень щодо проведення інвентаризації водних об'єктів, лісових ресурсів, об'єктів державної та комунальної власності, що знаходяться на території територіальних громад.

Доцільно зацентувати увагу, що у пункті 5 плану організації виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2021 року «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади» відсутнє завдання саме на проведення інвентаризації земель, порядок якого затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 476 [40].

Водночас об'єктами інвентаризації земель є територія України, територія адміністративно-територіальних одиниць або їх частин, масив земель сільськогосподарського призначення, окремі земельні ділянки.

Згідно з пунктами 3, 8 Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 476 [39], державна інвентаризація земель проводиться шляхом формування земельних ділянок незалежно від форми власності, визначення їх угідь та у разі потреби віднесення таких земельних ділянок до певних категорій для інформаційного наповнення Державного земельного кадастру.

Знімання на місцевості виконується з використанням супутникових геодезичних приймачів ГНСС, електронних тахеометрів, теодолітів тощо відповідно до вимог Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-0298), затвердженої наказом Головного

управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України від 09.04.1998 № 56 [33], зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 червня 1998 року за № 393/2833, та Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками, затвердженої наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 № 376 [34], зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 червня 2010 року за № 391/17686 [9, с. 27].

Проведення державної інвентаризації земель забезпечує Держгеокадастр або його територіальний орган шляхом видання наказу про проведення державної інвентаризації земель.

Державна інвентаризація земель в сучасних умовах покликана вирішити такі основні завдання [18 с. 13]:

- забезпечити повноту відомостей про всі земельні ділянки, кадастрові зони та квартали, адміністративно-територіальні утворення в межах України у державному земельному кадастрі;

- забезпечити валідацію наявних семантичних та картографічних відомостей про вже земельні ділянки, стосовно яких державою зареєстровано правовстановлюючі документи;

- забезпечити виявлення та реєстрацію обмежень у використанні земель (територіальних зон) навколо існуючих режимоутворюючих об'єктів.

Отже, проведення державної інвентаризації земель комунальної форми власності лише на підставі наказу територіального органу суперечитиме статті 57 Закону України «Про землеустрій» [41].

Статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [17].

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що організація та проведення інвентаризації земель державної власності в Україні ґрунтується на комплексі нормативно-правових актів, серед яких ключове місце займають Закон України «Про землеустрій», Закон України «Про Державний земельний кадастр», а також Земельний кодекс України. Основні вимоги до проведення інвентаризації земель закріплено в Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 476, а також у Постанові Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру».

Крім того, нормативно-правову базу проведення інвентаризації доповнюють Методика проведення інвентаризації об'єктів державної власності, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2005 р. № 1121, Інструкція з топографічного знімання, затверджена наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру від 09.04.1998 № 56, а також Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок, затверджена наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 № 376. Сукупність цих документів визначає порядок, технічні вимоги та відповідальних суб'єктів інвентаризації, проте їх розпорошеність у різних нормативно-правових актах та відсутність єдиного врегулювання на рівні кодексу зумовлюють необхідність подальшої кодифікації та узгодження законодавства в цій сфері.

1.2. Зарубіжний досвід інвентаризації земель природно-заповідного фонду

У багатьох країнах світу інвентаризація земель природно-заповідного фонду є важливою складовою управління територіями, що охороняються, і здійснюється як частина системи національних кадастрів земель та природоохоронних об'єктів [21, с. 123].

У Сполучених Штатах інвентаризація земель природно-заповідного фонду є важливим елементом управління федеральними, штатними та місцевими охоронюваними територіями. Основними інституціями, відповідальними за інвентаризацію, є National Park Service (NPS), U.S. Fish and Wildlife Service (USFWS), Bureau of Land Management (BLM) та U.S. Forest Service (USFS) [2].

BLM є агентством Міністерства внутрішніх справ США, яке управляє понад 247 мільйонами акрів федеральних земель. Завдання BLM включають забезпечення стійкого використання природних ресурсів, охорону природи та рекреаційне використання земель.

United States Geological Survey (USGS). USGS проводить наукові дослідження та створює геопросторові дані, які допомагають розуміти природні ресурси та навколишнє середовище. Штати та місцеві уряди в США мають свої власні програми землевпорядкування та землеустрою, які допомагають у плануванні використання земель та розвитку територій.

Основні особливості проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду США [2]:

– Федеральний кадастр земель Public Lands Survey System (PLSS) – система координат та опису земель, що використовується для обліку та картографування земель, зокрема охоронюваних.

– National Natural Landmarks Program – забезпечує інвентаризацію природних територій, що мають національне значення, на основі критеріїв унікальності та наукової цінності.

– Gap Analysis Program (GAP) – інструмент інвентаризації та моніторингу біорізноманіття, що визначає, які природоохоронні території забезпечують достатній захист екосистем і видів.

– GIS та дистанційне зондування: інвентаризація активно використовує геоінформаційні системи, супутникові знімки, а також дані LiDAR для створення карт покриття, оцінки стану земель, моніторингу змін.

– Areas Database of the United States (PAD-US) – національну базу даних про всі природоохоронні землі різних рівнів власності та управління. Ця база забезпечує відкритий доступ до картографічної інформації, що регулярно оновлюється, і використовується для планування землекористування, досліджень, моніторингу.

Крім того, в США законодавчою основою інвентаризації та управління землями ПЗФ є National Environmental Policy Act (NEPA) та Federal Land Policy and Management Act (FLPMA), які зобов'язують агентства враховувати екологічні наслідки під час управління землями та передбачають ведення обліку територій із природоохоронним статусом. Такий підхід поєднує технологічну базу (GIS, супутникові дані) з правовими механізмами, забезпечуючи відкритість, актуальність та наукову обґрунтованість даних.

У Канаді інвентаризація земель природно-заповідного фонду є важливою складовою управління охоронюваними природними територіями та здійснюється як на федеральному, так і на провінційному рівнях. Основну роль у цьому процесі відіграє Parks Canada, що відповідає за управління національними парками, історичними місцями та морськими заповідними територіями. Координацією інвентаризації займається також Canadian Council on Ecological Areas (CCEA), який адмініструє національну базу даних Conservation Areas Reporting and Tracking

System (CARTS). Провінційні агентства, такі як Ontario Parks та Alberta Parks, здійснюють облік та управління регіональними охоронюваними територіями.

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду в Канаді базується на зборі даних про межі, правовий статус, екологічні характеристики територій, що інтегруються у Canadian Protected and Conserved Areas Database (CPCAD) та передаються до глобальної бази World Database on Protected Areas (WDPA). Для забезпечення точності інформації активно використовуються геоінформаційні системи, супутникові знімки, дані LiDAR, а також результати польових обстежень. Правовою основою інвентаризації є Canada National Parks Act, Species at Risk Act, Canadian Environmental Assessment Act та інші федеральні й провінційні закони, що зобов'язують оновлювати інформацію про охоронювані території. Такий підхід забезпечує прозоре управління, відкритість даних для громадськості, ефективний моніторинг стану земель та виконання міжнародних зобов'язань Канади у сфері охорони біорізноманіття [1].

У Великій Британії інвентаризація земель природно-заповідного фонду є ключовим елементом державної політики у сфері охорони природи та збереження біорізноманіття. Цей процес здійснюється через систему правових інструментів і організаційних механізмів, які охоплюють як національні, так і міжнародні зобов'язання. Основним законодавчим актом, що регулює охорону природних територій, є Закон про дику природу та сільську місцевість 1981 року (Wildlife and Countryside Act 1981). Він передбачає створення та управління такими категоріями охоронюваних територій, як Сайти особливого наукового інтересу (SSSI), які є базовими одиницями природоохоронного обліку. Ці сайти можуть бути біологічними або геологічними і охоплюють різноманітні екосистеми та геологічні утворення .

Координацію інвентаризації та обліку природоохоронних територій здійснює Спільний комітет з охорони природи (Joint Nature Conservation Committee, JNCC), який веде національні бази даних про охоронювані території та забезпечує

відповідність міжнародним стандартам . У кожній частині Великої Британії діють окремі органи: Natural England в Англії, NatureScot у Шотландії, Natural Resources Wales у Вельсі та відповідні структури в Північній Ірландії, які відповідають за ідентифікацію, моніторинг та управління охоронюваними територіями.

У 2023 році уряд Великої Британії зобов'язався досягти мети захисту 30% суші та морських територій до 2030 року в рамках глобальної ініціативи «30x30», що було закріплено в Плані покращення довкілля 2023 року (Environmental Improvement Plan 2023). Проте, за даними на жовтень 2024 року, лише 2,93% території Англії мають ефективний природоохоронний статус, що свідчить про необхідність посилення заходів з інвентаризації та охорони природних територій [14, с. 5].

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду у Великій Британії включає використання геоінформаційних систем, супутникових знімків та польових досліджень для збору даних про межі, екологічний стан та правовий статус територій. Ці дані інтегруються в національні та міжнародні бази, такі як World Database on Protected Areas (WDPA), що забезпечує прозорість та ефективність управління природоохоронними територіями.

У Китаї інвентаризація земель природно-заповідного фонду є складовою частиною державної стратегії збереження біорізноманіття та екологічної безпеки. Цей процес здійснюється в рамках реформи системи охоронюваних територій, що передбачає уніфікацію управління та створення національної мережі природоохоронних об'єктів.

Законодавча база включає Закон про охорону водно-болотних угідь, який встановлює систему інвентаризації та оцінки ресурсів водно-болотних угідь. Відповідно до цього закону, Міністерство природних ресурсів Китаю спільно з іншими відомствами регулярно проводить обстеження та оцінку національних водно-болотних ресурсів, включаючи типи, географічне розташування, розміри, біорізноманіття та стан збереження [24].

Китайська система охоронюваних територій охоплює різні категорії, такі як природні резервати, національні парки, ландшафтно-історичні зони, лісові парки, геологічні парки та інші. Станом на 2018 рік, у країні було створено понад 11 800 охоронюваних об'єктів, що становить приблизно 18% території Китаю [1].

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду включає використання геоінформаційних систем, супутникових знімків та польових досліджень для збору даних про межі, екологічний стан та правовий статус територій. Ці дані інтегруються в національні бази даних, що забезпечує ефективне управління природоохоронними територіями.

З метою вирішення проблеми перекриття юрисдикцій та покращення управління, Китай проводить реформу системи охоронюваних територій, спрямовану на уніфікацію управління та створення єдиної національної мережі природоохоронних об'єктів [3].

У Німеччині інвентаризація земель природно-заповідного фонду є важливою складовою державної політики охорони природи та реалізується через комплексну систему правових, адміністративних і наукових заходів. Основу правового регулювання інвентаризації земель природно-заповідного фонду Німеччини становить Федеральний закон про охорону природи (Bundesnaturschutzgesetz, BNatSchG), який визначає категорії охоронюваних територій, порядок їх створення, моніторингу та управління. Цей закон забезпечує правову основу для збереження біорізноманіття та сталого використання природних ресурсів.

Інвентаризація охоронюваних територій здійснюється за участю федеральних і земельних органів влади, наукових установ та громадських організацій. Зокрема, Федеральне агентство з охорони природи (BfN) координує збір та аналіз даних про стан природоохоронних об'єктів, включаючи Національний лісовий інвентар (Bundeswaldinventur), який надає інформацію про лісові екосистеми, їхній стан та зміни. Також важливу роль відіграє система моніторингу, яка включає

використання геоінформаційних технологій для картографування та оцінки стану природних територій [5, с. 16].

Особливе значення має проект «Зелений пояс Німеччини» (Grünes Band Deutschland), який перетворив колишню прикордонну смугу між Східною та Західною Німеччиною на мережу охоронюваних територій. Цей проект включає інвентаризацію біотопів, оцінку їхнього екологічного значення та інтеграцію в національну систему охоронюваних територій. Більшість цих територій включено до мережі Natura 2000, що забезпечує їхній захист відповідно до європейських стандартів [14, с. 7].

Отже, зарубіжний досвід інвентаризації земель природно-заповідного фонду свідчить про важливість комплексного підходу, що поєднує чітке правове регулювання, використання сучасних геоінформаційних технологій, участь наукових установ та громадськості. США, Канада, Велика Британія, Німеччина та Китай демонструють, що ефективна інвентаризація ґрунтується на національному законодавстві, системному моніторингу стану земель та інтеграції з міжнародними природоохоронними ініціативами, що забезпечує збереження біорізноманіття та сталий розвиток природних територій.

Висновки до розділу I. Нормативно-правові засади організації та проведення інвентаризації земель державної власності в Україні демонструють часткову врегульованість та одночасно виявляють низку прогалин, зокрема відсутність чіткого визначення поняття інвентаризації земель і процедур її проведення в Земельному кодексі України, що створює правову невизначеність та ускладнює реалізацію даної процедури. Попри це, інвентаризація земель є важливою для формування, обліку та контролю за земельними ресурсами, оскільки забезпечує актуалізацію даних державного земельного кадастру, виявлення неефективного чи нецільового використання земель, а також уточнення правового статусу ділянок; тому актуальною є потреба вдосконалення законодавчої бази, розробки

уніфікованих процедур і чіткого розмежування повноважень між органами влади для підвищення ефективності управління землями державної власності.

У багатьох країнах інвентаризація земель природно-заповідного фонду є ключовою складовою управління охоронюваними територіями й інтегрується в національні кадастри. У США вона здійснюється через National Park Service, U.S. Fish and Wildlife Service, BLM, USFS з використанням Public Lands Survey System, GAP, PAD-US, GIS, супутникових даних, LiDAR, підкріплена законами NEPA та FLPMA. У Канаді координується Parks Canada, CCEA, провінційними агентствами, базується на CPCAD, CARTS, Canada National Parks Act, Species at Risk Act, з інтеграцією даних у WDPA. У Великій Британії підпорядковується Wildlife and Countryside Act 1981, реалізується JNCC, Natural England, NatureScot, Natural Resources Wales із застосуванням GIS, супутникових знімків, інтеграцією у WDPA та метою захисту 30% території до 2030 року. У Китаї проводиться Міністерством природних ресурсів відповідно до Закону про охорону водно-болотних угідь, охоплює понад 11 800 об'єктів, використовує GIS, супутникові дані, польові обстеження та спрямована на створення єдиної національної мережі природоохоронних територій. У Німеччині здійснюється VfN, федеральними й земельними органами влади відповідно до Федерального закону про охорону природи, із застосуванням Національного лісового інвентарю, GIS, проєкту «Зелений пояс Німеччини» та включенням територій до Natura 2000.

РОЗДІЛ II

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ НА ТЕРИТОРІЇ ЗЕЛЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Аналіз сучасного стану використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області

Зеленська сільська об'єднана територіальна громада (рис. 2.1) утворена відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» була згідно рішення Івано-Франківської обласної ради від 27 лютого 2020 року внаслідок об'єднання двох сільських рад: Зеленської (села Топільче, Зелене, Явірник, Буркут.), Бистрець (село Бистрець та Дземброя). Населення ОТГ станом на 01.10.2019 становить понад 1.9 тис. осіб [27].

Рисунок 2.1. [27]

Село Зелене – є адміністративним центром об'єднаної сільської громади, на висоті 800 м над рівнем моря. Село розташоване на берегах річки Чорний Черемош, вище за течією – село Явірник, нижче за течією – село Топільче, а далі на притоках річки – села Бистрець та Дземброня.

Село Зелене засноване в XVII ст. Перша письмова згадка про село датується 1899 роком. Спочатку село мало назву Зелена Ріка, що походила від старої назви річки Чорний Черемош. Називали також в минулому село Підчорногора, тому що воно розміщене поблизу Чорногірського хребта. Сучасну назву село Зелене ймовірно одержало від великого зеленого луку в центрі села, що оточений із усіх боків лісами.

Села Зеленської ТГ належить до прикордонних населених пунктів України. Південна частина території Зеленської сільської ради межує із Румунією.

Більша частина села зайнята молодими лісами і полонинами, а тому с/г угідь мало. Зелене з усіх боків оточено гірськими вершинами висотою понад 1500 м над рівнем моря. Площа територіальної громади: 482,2 км² [26].

Цільове використання земель на території Зеленської громади Івано-Франківської області наведено в табл. 2.1

Таблиця 2.1

Використання земель на території Зеленської громади Івано-Франківської області

Кадастровий номер земельної ділянки	Місце розташування земельної ділянки	Площа, га	Цільове призначення земельної ділянки
1	2	3	4
2620881000:01:001:0005	Зеленська ОТГ, полонина «Чуфрова»	4,6350	01.01. Для ведення товарного виробництва
2620881000:01:001:0003	Зеленська ОТГ, полонина «Чуфрова»	17,7395	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:01:001:0002	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	32,9202	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:01:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Ілюкова»	60,3648	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:01:001:0004	Зеленська ОТГ, полонина «Чуфрова»	132,5589	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
2620881000:08:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	1,7832	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0002	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	3,7386	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0004	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	5,2045	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0006	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	10,1183	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0008	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	31,6292	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0003	Зеленська ОТГ, полонина «Люкова»	49,7391	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0005	Зеленська ОТГ, полонина «Люкова»	51,3183	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620881000:08:001:0007	Зеленська ОТГ, полонина «Пильце»	71,8030	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:40:001:0004	Зеленська ОТГ, полонина «Берчиська»	9,4106	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0013	Зеленська ОТГ, полонина «Щівник»	9,7505	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0011	Зеленська ОТГ, полонина «Щівник»	20,0302	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0007	Зеленська ОТГ, полонина «Середня»	21,2562	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0008	Зеленська ОТГ, полонина «Середня»	21,2559	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0010	Зеленська ОТГ, полонина «Луковиця»	33,9881	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0018	Зеленська ОТГ за межами с. Буркут	41,6106	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0012	Зеленська ОТГ, полонина «Щівник»	53,3500	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0003	Зеленська ОТГ, полонина «Берчиська»	62,8355	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0030	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	61,2130	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0026	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	1,3486	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0027	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	2,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0029	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	2,2500	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0031	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	0,3758	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0028	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	4,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0032	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	4,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
2620884000:40:001:0005	Зеленська ОТГ, полонина «Середня»	75,1876	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0009	Зеленська ОТГ, полонина «Радул»	100,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0002	Зеленська ОТГ, полонина «Луковиця»	160,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0005	Зеленська ОТГ, полонина «Луковиця»	44,1440	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0002	Зеленська ОТГ, полонина «Пір'є»	46,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0004	Зеленська ОТГ за межами с. Зелене	51,1131	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0008	Зеленська ОТГ, полонина «Старостая»	63,1470	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0006	Зеленська ОТГ, полонина «Балтагура»	65,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0007	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	286,2934	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884004:46:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Лудова»	13,6088	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0009	Зеленська ОТГ, полонина «Пнів'є»	112,9798	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0010	Зеленська ОТГ, полонина «Гаджуги»	57,1660	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0011	Зеленська ОТГ, полонина «Мокринець»	58,1788	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0016	Зеленська ОТГ, полонина «Попадя»	13,4500	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0017	Зеленська ОТГ, полонина «Попадя»	90,7580	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884002:02:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Криничний»	110,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884002:48:001:0002	Зеленська ОТГ, полонина «Попадя»	86,7000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884004:32:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Луковиця»	18,9803	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0024	Зеленська ОТГ, полонина «Веснарка»	4,4078	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:40:001:0019	Зеленська ОТГ, полонина «Гропа»	11,9554	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0023	Зеленська ОТГ, полонина «Гропа»	21,5543	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0022	Зеленська ОТГ, полонина «Гропа»	29,0203	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0020	Зеленська ОТГ, полонина «Поливний»	25,8371	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0021	Зеленська ОТГ, полонина «Лудова»	73,9281	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
2620884000:41:001:0034	Зеленська ОТГ, полонина «Поляниця»	0,7351	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0029	Зеленська ОТГ, полонина «Кам'янець»	1,1141	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0036	Зеленська ОТГ, полонина «Поляниця»	2,2953	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0022	Зеленська ОТГ, полонина «Штевйора»	3,6871	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0033	Зеленська ОТГ, полонина «Гнитеса»	4,3295	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0030	Зеленська ОТГ, полонина «Гнитеса»	4,4478	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0020	Зеленська ОТГ, полонина «Штевйора»	6,0405	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0021	Зеленська ОТГ, полонина «Штевйора»	10,4791	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0023	Зеленська ОТГ, полонина «Чуфрова»	10,7260	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0037	Зеленська ОТГ, полонина «Поляниця»	14,2990	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0025	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	15,0933	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0031	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	18,4233	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0032	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	19,1285	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0038	Зеленська ОТГ, полонина «Кам'янець»	27,7731	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0027	Зеленська ОТГ, полонина «Дуконя»	42,3181	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0013	Зеленська ОТГ, полонина «Ретундул»	43,3235	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0035	Зеленська ОТГ, полонина «Підполяниця»	45,5278	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0018	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	47,7683	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0015	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	70,0077	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0026	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	71,2319	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення

Закінчення таблиці 2.1

1	2	3	4
2620884000:41:001:0028	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	76,2476	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0019	Зеленська ОТГ за межами населених пунктів	121,9351	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
2620884000:41:001:0012	Зеленська ОТГ, полонина «Листун»	119,1734	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0014	Зеленська ОТГ, полонина «Широка»	145,6957	01.13 Для іншого сільськогосподарського призначення
<u>2620884000:41:001:0043</u>	Зеленська ОТГ, урочище «Старостая»	35,1823	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
<u>2620884000:41:001:0044</u>	Зеленська ОТГ, урочище «Старостая»	2,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
<u>2620884000:41:001:0045</u>	Зеленська ОТГ, урочище «Старостая»	2,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
<u>2620884000:41:001:0042</u>	Зеленська ОТГ, урочище «Старостая»	44,5201	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
<u>2620884000:41:001:0041</u>	Зеленська ОТГ, урочище «Старостая»	344,7889	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884004:06:001:0001	Зеленська ОТГ, полонина «Луковиця»	73,6076	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0076	Зеленська ОТГ, полонина «Чивчинаш»	97,3756	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0075	Зеленська ОТГ, полонина «Чивчинаш»	258,0000	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:41:001:0074	Зеленська ОТГ за межами с. Явірник	54,0351	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0025	Зеленська ОТГ, полонина «Веснарка»	3,5708	01.08 Для сінокосіння і випасання худоби
2620884000:40:001:0033	Зеленська ОТГ, полонина «Веснарка»	24,6551	16.00 Землі запасу (земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам)

Проаналізувавши таблицю 1, можемо зробити висновок, що земельні ділянки Зеленської ОТГ використовуються для різних видів сільськогосподарської діяльності. Частина земель призначена для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, що передбачає вирощування сільськогосподарських культур та виробництво продукції для реалізації. Значна площа земель виділена для іншого сільськогосподарського призначення, яке охоплює допоміжні види діяльності, пов'язані із забезпеченням основного

виробництва, наприклад, зберігання сільськогосподарської продукції, розміщення господарських будівель тощо. Велика частина земель використовується для сінокосіння і випасання худоби, що забезпечує виробництво кормів для тваринництва та утримання худоби на природних пасовищах. Окремо виділені землі запасу, які наразі не передані у власність чи користування і можуть бути використані для майбутніх потреб територіальної громади або держави. Таким чином, землі мають комплексне цільове призначення, спрямоване на розвиток аграрного сектору з можливістю подальшого розширення та використання відповідно до потреб.

На території Зеленської громади Івано-Франківської області наявні землі природно-заповідного фонду (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Землі природно-заповідного фонду Зеленської громади
Івано-Франківської області**

ПЗФ	Тип	Цільове призначення	Площа, га	Приналежність
1	2	3	4	5
Карпатський	Національний природний парк	Загальнодержавне значення	15,3857	Зеленське лісництво, кв. 30, вид. 1, 19
Бредулецький	Заказник лісовий	Загальнодержавне значення	106	Зеленське лісництво, кв. 5, вид. 1-6. 8-23. 25
Під скелями	Пам'ятки природи комплексні	Місцеве значення	0,5	Зеленське лісництво, кв. 30, вид. 2
Прелуки	Пам'ятки природи ботанічні	Місцеве значення	5	Зеленське лісництво, кв. 4, вид. 20
Черник	Пам'ятки природи ботанічні	Місцеве значення	3,2	Зеленське лісництво, кв. 20, вид. 31-34
Кудринецький водоспад	Пам'ятки природи гідрологічні	Місцеве значення	0,3	Зеленське лісництво, кв. 46, вид. 3
Дошанка	Заповідні урочища	Місцеве значення	29	Зеленське лісництво, кв. 15, вид. 26, 34, 41-49

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5
Розсіч	Заповідні урочища	Місцеве значення	26	Зеленське лісництво, кв. 22, вид. 18-23
Глибокий	Заповідні урочища	Місцеве значення	27	Зеленське лісництво, кв. 29, вид. 9, 18, 19.
Явороватий	Заповідні урочища	Місцеве значення	19,5	Зеленське лісництво, кв. 35, вид. 14, 24
Сітний	Заповідні урочища	Місцеве значення	5,7	Зеленське лісництво, кв. 40, вид. 2
Вижній кедринець	Заповідні урочища	Місцеве значення	8,7	Зеленське лісництво, кв. 44, вид. 7

Таким чином, можемо зробити висновки, що на території Зеленської громади Івано-Франківської області землі природно-заповідного фонду займають важливе місце в екологічній структурі регіону. До таких земель належать: національний природний парк, заповідники, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища тощо. Основна частина територій використовується для збереження лісових масивів, унікальних природних комплексів, флори та фауни. Землі мають спеціальний режим використання, що передбачає обмеження господарської діяльності, зокрема заборону будівництва, видобутку корисних копалин і вирубування лісів.

Об'єкти загальнодержавного значення мають суворий режим охорони, зокрема Карпатський національний природний парк і Бредулецький лісовий заказник. Об'єкти місцевого значення (пам'ятки природи та заповідні урочища) використовуються для підтримки біорізноманіття, збереження рідкісних видів рослин і тварин, а також для обмеженого екологічного туризму. Усі землі перебувають під наглядом Зеленського лісництва, що забезпечує лісгосподарські заходи в рамках чинного законодавства.

2.2. Методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель природно-заповідного фонду

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду – це комплекс заходів, спрямованих на всебічне вивчення, облік та упорядкування земель, що мають статус територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Вона передбачає систематизацію даних про межі, площі, цільове призначення земель, а також їхній фактичний стан і використання [29, с. 31].

Основні завдання інвентаризації [25, с. 6]:

- уточнення юридичних і фактичних меж земельних ділянок ПЗФ;
- перевірка відповідності фактичного використання земель встановленим режимам охорони і використання;
- виявлення самовільних захоплень, порушень земельного та природоохоронного законодавства;
- оновлення інформації про обмеження у використанні земель;
- формування актуальної бази даних для державного земельного кадастру.

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду є важливим інструментом забезпечення їх раціонального використання, охорони та державного контролю. Методичні засади цього процесу спрямовані на точне визначення меж, оцінку стану земель і формування актуальних кадастрових даних для сталого природокористування [48, с. 111].

Ціллю проведення інвентаризації є визначення місця розташування земельних ділянок, їх меж, розмірів, правового статусу, кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення Державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, захист ґрунтів від виснаження, деградації, забруднення, відтворення та збереження їхньої родючості, створення екологічно безпечних умов проживання населення, збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, підвищення продуктивності

земель, прийняття на її основі відповідних рішень органами виконавчої влади, сприяння в реалізації державної політики в сфері земельних відносин, спрямованої на збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах, а також визначення оптимальних обсягів робіт, необхідних для розв'язання проблем та подолання викликів у цій сфері [23, с. 41].

Етапи проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду наведені на рис. 2.2. Схема етапів проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду наведена в додатку Є.

Рисунок 2.2. Етапи проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду

Під час проведення інвентаризації земель можуть використовуватися матеріали дистанційного зондування землі, лісовпорядкування, проекти створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, схеми формування екомережі, програми та стратегії у сфері формування, збереження та використання екомережі, проектної документації на будівництво меліоративної мережі.

Одержаний в процесі інвентаризації широкий спектр даних дає змогу комплексно оцінити об'єкт природно-заповідного фонду, визначити його потенціал, спланувати невиснажливе використання території, а також може бути корисним при заповненні обов'язкових «Карток первинного обліку територій та об'єктів природно-заповідного фонду України» (форма 1 ДКПЗФ) при веденні Державного кадастру територій природно-заповідного фонду, що визначено наказом Мінприроди від 16.02.05 №67 [32].

Зважаючи на екологічну, наукову, естетичну, рекреаційну чи історичну цінність деякі території та об'єкти природно-заповідного фонду набувають статусу пам'яток культурної спадщини України місцевого чи національного значення. Зокрема у статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» [42] серед переліку видів культурної спадщини визначено:

- об'єкти садово-паркового мистецтва – як поєднання паркового будівництва з природними або створеними людиною ландшафтами;
- ландшафтні об'єкти – як природні території, які мають історичну цінність.

Такі об'єкти культурної спадщини підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Однією із підстав для внесення відомостей до такого Державного реєстру є проведення інвентаризації пам'ятки, її території та зон охорони.

Інвентаризація об'єктів культурної спадщини здійснюється з метою запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання території, що охороняються в інтересах теперішніх і майбутніх поколінь.

Даний вид інвентаризації передбачає [28, с. 64]:

- встановлення стану збереження об'єкта;
- уточнення облікових даних об'єкта (адреса, координати розміщення, зовнішній вигляд, метричні характеристики, тощо);

– встановлення відповідності сучасним критеріям об'єктів культурної спадщини, взятих на облік на підставі радянського законодавства, з метою внесення чи невнесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток;

– встановлення фактів порушення пам'яткоохоронного законодавства.

В ході інвентаризації здійснюється [22, с. 31]:

– фотофіксація об'єктів культурної спадщини;

– обміри об'єктів культурної спадщини та їхніх елементів;

– прив'язка пам'яток на місцевості (картографування).

За результатами проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини готуються наступні матеріали:

– аналітична довідка про стан об'єктів культурної спадщини;

– уточнені переліки об'єктів культурної спадщини;

– облікова картка на кожен об'єкт культурної спадщини;

– акт технічного стану на кожен об'єкт культурної спадщини.

Вивчення і управління природними територіями та об'єктами неможливе без ведення їх обліку, системи необхідних і достовірних відомостей про правові та інші характеристики земель та об'єктів, що входять до складу природно-заповідного фонду. Саме тому державі і громадськості слід зосереджувати свою увагу не лише на очевидних речах, а й бачити прямий зв'язок між виконанням такого важливого комплексу робіт, як інвентаризація та збереженням і примноженням цінних природних комплексів.

Отже, методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель природно-заповідного фонду передбачають комплексний підхід до вивчення земель зазначеної категорії з використанням різних джерел інформації, таких як матеріали дистанційного зондування землі, лісовпорядкування, проектна документація та інші. Основою є систематизація даних щодо меж, площ, цільового призначення земельних ділянок природно-заповідного фонду, перевірка їх фактичного використання і стану, а також оновлення інформації про обмеження у використанні

земель. Важливе значення має встановлення та уточнення правового статусу земельних ділянок і перевірка відповідності фактичного використання вимогам законодавства. Обов'язковим є виявлення самовільних захоплень земель і порушень земельного та природоохоронного законодавства. Результати інвентаризації документуються шляхом складання аналітичних довідок, облікових карток, актів технічного стану, що забезпечує формування актуальної бази даних для державного земельного кадастру. Технічна фіксація результатів передбачає фотофіксацію, обміри об'єктів, картографування та прив'язку пам'яток до місцевості. Інвентаризація має проводитися безперервно з регулярним оновленням даних і інтеграцією результатів у державні кадастрові системи для забезпечення раціонального використання, охорони і державного контролю за землями природно-заповідного фонду. Отримані результати використовуються для сталого природокористування, планування заходів з охорони територій, прийняття відповідних управлінських рішень та формування державної політики у сфері земельних відносин.

Висновки до розділу II. Сучасний стан використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області включає наявність важливих природоохоронних територій, таких як Карпатський національний парк. Це один з найбільших та найважливіших природних заповідників України, розташований на території Івано-Франківської області, в межах Карпат. Він був створений у 1980 році з метою збереження унікальних екосистем і біорізноманіття Карпатських гір. Парк займає площу понад 50 тисяч гектарів і охоплює частину гірських масивів, лісів, річок та інших природних територій. Карпатський парк виконує роль охорони природних ландшафтів, флори та фауни, що сприяє екологічній стабільності громади. Землі парку не можуть бути використані для сільського господарства чи промисловості, що зберігає природні ресурси, але для розвитку екологічного туризму необхідно обмежити негативний

вплив людської діяльності. Водночас важливо забезпечити контроль за природоохоронним режимом для сталого розвитку громади.

Інвентаризація земель природно-заповідного фонду, як методичний інструмент, є важливою складовою для забезпечення належного контролю за використанням цих земель. Вона дозволяє уточнити межі земельних ділянок, оцінити їхній фактичний стан, а також визначити відповідність їхнього використання природоохоронним вимогам. Згідно з методичними засадами, інвентаризація охоплює кілька етапів, серед яких: перевірка відповідності фактичного використання земель встановленим охоронним режимам, виявлення порушень природоохоронного законодавства, оновлення даних для державного кадастру. Це дає змогу не лише виявити порушення, а й оптимізувати використання природних ресурсів та забезпечити збереження біорізноманіття, що є основною метою природно-заповідного фонду в рамках Зеленської громади. Таким чином, проведення інвентаризації є важливим етапом для подальшої ефективної охорони територій природно-заповідного фонду, зокрема в межах Карпатського національного природного парку, що впливає на забезпечення сталого розвитку екологічної ситуації в регіоні.

РОЗДІЛ III
ОБГРУНТУВАННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ
ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ
КАРПАТСЬКОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

3.1. Обґрунтування організаційно-методичних засад інвентаризації земель природно-заповідного фонду на прикладі земельної ділянки Карпатського природного парку

Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель державної власності природно-заповідного фонду «Карпатський національний природний парк» для збереження та використання національних природних парків (04.03) загальною площею 15,3857 га на території Зеленської територіальної громади Івано-Франківської області (за межами населених пунктів) розроблена на підставі:

- договору про надання послуг;
- розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації (Івано-Франківська обласна військова адміністрація) «Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок» (додаток А);
- наказу Головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області «Про проведення державної інвентаризації земель» №2-ІЗ від 21.07.2023 р. (додаток Б);
- копії Державного акту І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р.

Інвентаризація земель державної власності природно-заповідного фонду даною документацією проводиться з метою встановлення місця розташування земельних ділянок, її меж, розмірів, а також складу, меж та розміру угідь, необхідних для ведення Державного земельного кадастру, а саме – для присвоєння кадастрового номера та внесення інформації про земельну ділянку в національну кадастрову систему (НКС).

Схема місця проведення робіт з державної інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району наведена в додатку Ж.

Після внесення в національну кадастрову систему земельна ділянка буде, як і раніше, віднесена до:

- категорія земель за основним цільовим призначенням – землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення (код – 300);
- цільове призначення – для збереження та використання національних природних парків – 04.03;
- склад угідь згідно класифікації видів земельних угідь (КВЗУ) – 005.01 Земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю, 005.02 Земельні лісові ділянки, не вкриті лісовою рослинністю, 009.02 Землі під дорогами, зокрема під ґрунтовими.

Масиви земель державного акту частково перетинаються дорогами, що не включені в межу землекористування, тому кількість ділянок, що відносяться до даного Державного акту не співпадає з кількістю масивів. Частини масивів, зазначених в плані меж державного акту, що потребували уточнення інформації щодо їх розташування в межах чи за межами населених пунктів були сформовані окремими земельними ділянками, що також збільшило загальну кількість ділянок.

Згідно з вихідними матеріалами та результатами топографо-геодезичних робіт визначено, що загальна площа земельних ділянки становить 15,3857 га.

Об'єктом інвентаризації є земельна ділянка, яка розташована за межами населених пунктів, на території Зеленської територіальної громади Івано-Франківської області, та перебуває у постійному користуванні Карпатського національного природного парку на підставі Державного акту на право постійного користування землею І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р., виданого на підставі рішення 18 сесії 3 скликання Яремчанської міської ради народних депутатів від 27.12.2001

р. (додаток В) та зареєстрованого в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею за №000019 (додаток Е).

Під час розробки технічної документації використовувались вихідні матеріали, надані замовником робіт та землекористувачем (копії державних актів, копії матеріалів лісовпорядкування, «Проект організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Карпатського національного природного парку», Положення про Карпатський національний природний парк) та проведено топографо-геодезичні роботи (виїзд, огляд території, зйомка).

«Проект організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Карпатського національного природного парку» було використано під час нанесення обмежень функціонального зонування території парку. Межа земельних ділянок обґрунтовується документацією щодо інвентаризації земель.

Оформлення документації із землеустрою:

- земельна ділянка, не належить виконавцю робіт із землеустрою або особам, які працюють у його складі;
- замовник не відноситься до особи, яка працює у складі виконавця робіт із землеустрою, не має родинних зв'язків із замовником робіт із землеустрою, або у юридичній особі, керівництво якої має родинні зв'язки із замовником;
- земельна ділянка, не належить засновникам або учасникам виконавця робіт із землеустрою;
- замовник робіт із землеустрою не є засновником або учасником виконавця робіт із землеустрою.

Для виконання землевпорядних, геодезичних робіт використовувався двочастотний GPS-приймач та електронний тахеометр, які мають чинні метрологічні повірки, а також ліцензійне програмне забезпечення для обробки геодезичних, картографічних, та землевпорядних робіт «Digitals». Виконання робіт

із землеустрою здійснюється відповідно до вимог законодавства України, що регулює земельні відносини, а також державних стандартів, норм і правил та зобов'язується дотримуватися умов договору щодо розроблення документації із землеустрою. Повідомлення про проведення інвентаризації земель державної власності опубліковано в обласній газеті Прикарпаття «Галичина» №36 (див. додаток Г).

Таким чином, слід зазначити, що інвентаризація земель Карпатського національного природного парку ґрунтується на поєднанні правових, організаційних та технічних аспектів управління територіями природно-заповідного фонду. Основу складає нормативно-правова база, зокрема Закон України «Про природно-заповідний фонд» [27], яка визначає порядок обліку, моніторингу та охорони земель. Інвентаризація передбачає збір даних про межі, правовий статус, земельні угіддя, екологічний стан та режим використання території, із залученням спеціалістів землепорядних та природоохоронних установ. Методично застосовуються сучасні геоінформаційні системи, дистанційне зондування Землі, топографічні матеріали, а також польові обстеження для уточнення меж, характеристик ландшафтів, біорізноманіття та інженерної інфраструктури. Інвентаризація забезпечує створення актуальної картографічної основи, сприяє узгодженню управління територією відповідно до природоохоронних цілей парку.

Етапи проведення інвентаризації розписані у схемі (див. додаток Є).

Під час розробки технічної документації було використано: Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації «Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок» №281 від 19.07.2023 р. (див. додаток А), Наказ Головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області «Про проведення державної інвентаризації земель» №2-ІЗ від 21.07.2023 р. (див. додаток Б), Державний акт на право постійного користування землею І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р. (див. додаток В), схема місця проведення робіт з державної

інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району (див. додаток Ж), План зовнішніх меж земельної ділянки (див. додаток З). Було подано повідомлення про проведення інвентаризації земель державної власності природно-заповідного фонду в газету (див. додаток Г). Було розроблено: графічний матеріал меж проведення інвентаризації (див. додаток И), кадастровий план земельної ділянки (див. додаток Д), схема GNSS-спостережень земельної ділянки (див. додаток Е).

3.2. Напрями використання земельних ділянок державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області

Об'єктом інвентаризації є земельна ділянка, яка розташована за межами населених пунктів, на території Зеленської громади Івано-Франківської області, та перебуває у постійному користуванні Карпатського національного природного парку на підставі Державного Акту на право постійного користування землею І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р.

На земельній ділянці відсутні будівлі та споруди. Об'єктом інвентаризації земель не є земельні ділянки, на яких розміщені меліоративні мережі або їх складова частина (складові частини). Інформація про наявні в межах об'єкта землеустрою обмеження у використанні земель із зазначенням підстави встановлення таких обмежень відображена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Інформація про наявні в межах об'єкта землеустрою обмеження у використанні земель із зазначенням підстави встановлення таких обмежень

Код обмеження	Основні законодавчі акти	Площа, га
10.01 Національні природні парки	Постанова від 3 червня 1980 р. №376 Київ про створення Карпатського національного природного парку [20]	15.3857
10.09 Зони регульованої рекреації національних природних парків	Закон України від 16 червня 1992 р. «Про природно-заповідний фонд України» [21]	15,3857

(Розроблено автором)

Інформація з реєстру земельних ділянок, наданих у власність та користування у розрізі угідь, відображена в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Реєстр земельних ділянок, наданих у власність та користування
у розрізі угідь**

Адреса земельної ділянки	Площа, га	Угіддя, код згідно з КВЗУ		
		005.01	005.02	009.02
Івано-Франківська область, Надвірнянський район, Зеленська територіальна громада	15,3857	11,3207	3,7927	0,2723
Загальна площа	15,3857			

(Розроблено автором)

Місця проведення робіт з державної інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ №002770, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 29.12.2001 за № 000019), відображені на рис. 3.1.

Рисунок 3.1. межі досліджуваної ділянки (розроблено автором, див. додаток

И)

Переліки земельних ділянок (земель):

– наданих у власність (користування) з присвоєнням кадастрових номерів – відсутні;

– відумерлої спадщини, крім проведення державної інвентаризації земель та земельних ділянок – відсутні;

– наданих у власність (користування) без присвоєння кадастрових номерів – у результаті проведення інвентаризації земель на території Зеленської територіальної громади Івано-Франківської області (за межами населених пунктів) встановлено, що в межах проведення інвентаризації наявні земельні ділянки, що надані у постійне користування без кадастрових номерів Карпатському національному природному парку відповідно до Державного акту на право постійного користування серія І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р.

Кадастровий план земельної ділянки з позначенням меж зон обмежень див. додаток Д. Інформація з кадастрового плану відображено на рис. 3.2.

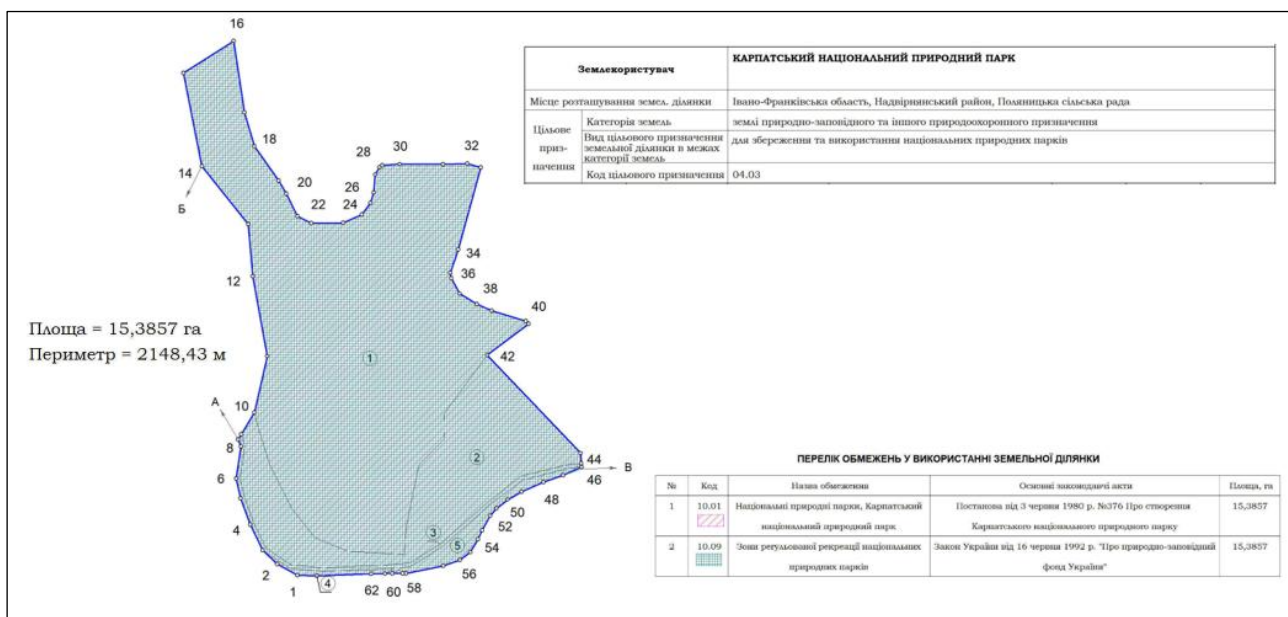

Рисунок 3.2. Інформація з кадастрового плану земельної ділянки (розроблено автором, див. додаток Д)

Опис суміжних землевласників та користувачів:

- від А до Б – землі Карпатського національного природного парку;
- від Б до В – землі комунальної власності;
- від В до А – землі Закарпатської обласної державної адміністрації.

Експлікація земельних угідь наведена в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Експлікація земельних угідь

№	Код угіддя	Назва угіддя	Площа (га)
1	005.01	Земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю	11, 3207
2	005.02	Земельні лісові ділянки, не вкриті лісовою рослинністю	3,3670
3	009.02	Землі під дорогами, зокрема підгрунтовими	0,2723
4	005.02	Земельні лісові ділянки, не вкриті лісовою рослинністю	0,0787
5	005.02	Земельні лісові ділянки, не вкриті лісовою рослинністю	0,3470

План зовнішніх меж землекористування наведений на рис. 3.3. (розроблено автором, див. додаток 3).

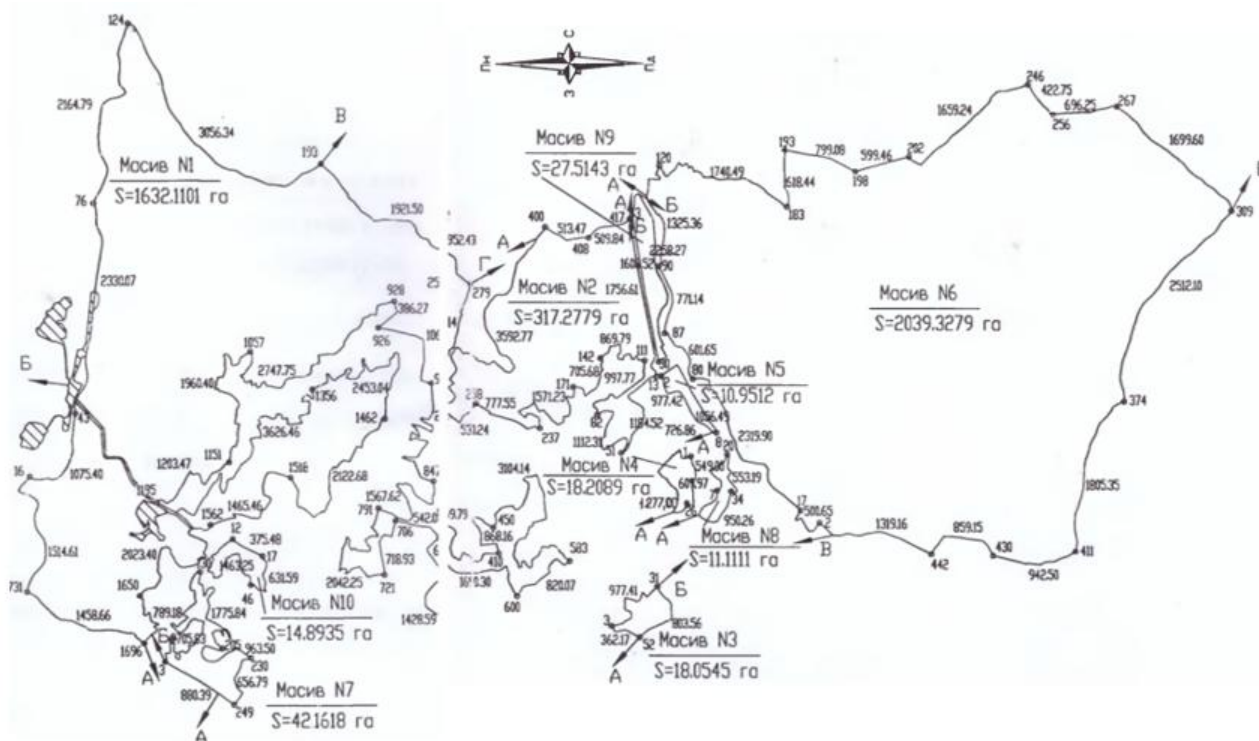

Рисунок 3.3. План зовнішніх меж землекористування (див. додаток 3)

Опис меж землекористування наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Опис меж землекористування

Масив	Територія	Приналежність
Масив №1	від А до Б	землі Зеленської громади
	від Б до В	землі Татарівської громади
	від В до Г	землі Ворохтянської громади
	від Г до А	землі Яблуницької громади
Масив №2	від А до Б	землі Ворохтянської громади
	від Б до А	землі Яблуницької громади
Масив №3	від А до Б	землі Яблуницької громади
	від Б до А	Закарпатська область
Масив №4	від А до А	землі Яблуницької громади
Масив №5	від А до А	землі Яблуницької громади
Масив №6	від А до Б	землі Ворохтянської громади
	від Б до В	Закарпатська область
	від В до А	землі Яблуницької громади
Масив №7	від А до Б	землі Зеленської громади
	від Б до А	землі Яблуницької громади
Масив №8	від А до А	землі Яблуницької громади
Масив №9	від А до Б	землі Ворохтянської громади
	від Б до А	землі Яблуницької громади
Масив №10	від А до А	землі Яблуницької громади
Масив №11	від А до А	землі Яблуницької громади
Масив №12	від А до А	землі Яблуницької громади

Земельна ділянка «Карпатський національний природний парк» площею 15.3857 га, яка розташована за адресою: Зеленська територіальна громада Надвірнянського району Івано-Франківської області, не обтяжена сервітутами та має обмеження у використанні (національні природні парки площею 15.3857 га) та зони регульованої рекреації національних природних парків площею 15,3857 га , прав третіх осіб на використання земельної ділянки немає (табл. 3.5) [4, с. 22].

Таблиця 3.5

**Наявність обмежень і обтяжень щодо використання земельної ділянки
(у разі відсутності ставиться «-»)**

Код	Назва	Площа, га
01	Охоронна зона	-
01.01	Охоронна зона навколо території та об'єкта природно-заповідного фонду	-
01.02	Зона охорони пам'ятки культурної спадщини	-
01.02.1	Охоронна зона охорони пам'ятки культурної спадщини	-
01.02.2	Зона регулювання забудови	-
01.02.3	Зона охоронюваного ландшафту	-
01.02.4	Зона охорони археологічного культурного шару	-
01.03	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта транспорту	-
01.03.1	Санітарно-захисна зона навколо (уздовж) об'єкта транспорту	-
01.04	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта зв'язку	-
01.04.1	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта електрозв'язку	-
01.04.2	Санітарно-захисна зона навколо (уздовж) об'єкта електрозв'язку	-
01.05	Охоронна зона навколо (уздовж) об'єкта енергетичної системи	-
01.05.1	Санітарно-захисна зона навколо (уздовж) об'єкта енергетичної системи	-
01.06	Охоронна зона навколо об'єкта гідрометеорологічної діяльності	-
01.07	Охоронна зона навколо геодезичного пункту	-
01.08	Охоронна зона навколо інженерних комунікацій	-
01.08.1	Санітарно-захисні смуги навколо інженерних комунікацій	-
01.09	Охоронна зона навколо промислового об'єкта	-
01.09.1	Санітарно-захисна смуга навколо промислового об'єкта	-
02	Зона санітарної охорони	-
02.01	Зона санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання	-
02.01.1	Перший пояс зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання (суворого режиму)	-
02.01.2	Другий пояс зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання (обмеження)	-
02.01.3	Третій пояс зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання (спостереження)	-
02.01.4	Санітарно-захисна смуга об'єкта водопостачання	-
02.02	Округ санітарної охорони курортів	-
02.02.1	Перша зона округу санітарної охорони курорту (зона суворого режиму)	-
02.02.2	Друга зона округу санітарної охорони курорту (зона обмежень)	-
02.02.3	Третя зона округу санітарної охорони курорту (зона спостережень)	-
03	Санітарні зони, відстані, розриви	-
03.01	Санітарно-захисна зона навколо об'єкта	-
03.02	Санітарна відстань (розрив) від об'єкта	-
04	Зона особливого режиму використання земель	-
04.01	Прикордонна смуга	-
04.02	Зона особливого режиму використання земель навколо військової частини, інших військових формувань	-

Продовження таблиці 3.5

1	2	3
04.03	Зона особливого режиму використання земель навколо військових об'єктів	-
05	Водоохоронне обмеження	-
05.01	Водоохоронна зона	-
05.02	Прибережна захисна смуга вздовж річок, навколо водойм та на островах	-
05.03	Прибережна захисна смуга вздовж морів,	-
05.04	Берегова смуга водних шляхів	-
05.05	Смуга відведення	-
05.06	Пляжна зона	-
06	Інше обмеження	-
06.01	Зона особливого режиму забудови	-
06.01.1	Території в червоних лініях	-
06.01.2	Території в зелених лініях	-
06.01.3	Території в блакитних лініях	-
06.01.4	Території в жовтих лініях	-
06.01.5	Зона особливого режиму забудови	-
06.02	Територія, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи	-
06.02.1	Зона відчуження	-
06.02.2	Зона безумовного (обов'язкового) відселення	-
06.02.3	Зона гарантованого добровільного відселення	-
06.03	Зона надзвичайної екологічної ситуації	-
06.04	Умова додержання природоохоронних вимог або виконання визначених робіт	-
06.05	Авіаційне, радіолокаційне обмеження	-
06.05.1	Зона обмеження забудови від радіотехнічних, радіолокаційних об'єктів	-
06.05.2	Поверхня обмеження забудови	-
06.05.3	Зона обмежень забудови щодо умов авіаційного шуму	-
06.05.4	Захисна зона аеронавігаційного обладнання	-
06.05.5	Смуга повітряних підходів	-
06.06	Історико-культурне обмеження	-
06.06.1	Буферна зона об'єкта всесвітньої спадщини	-
06.06.2	Історичний ареал населеного місця	-
06.06.3	Охоронювана археологічна територія	-
06.06.4	Історико-культурний заповідник	-
06.06.5	Історико-культурна заповідна територія	-
07	Земельні сервітути	-
07.01	Право проходу та проїзду на велосипеді	-
07.02	Право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху	-
07.03	Право прокладення та експлуатації ліній електропередачі, електронних комунікаційних мереж, трубопроводів, інших лінійних комунікацій	-
07.04	Право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку	-
07.05	Право відводу води із своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку	-
07.06	Право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми	-

Продовження таблиці 3.5

1	2	3
07.07	Право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми	-
07.08	Право прогону худоби по наявному шляху	-
07.09	Право встановлення будівельних розташувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд	-
07.10	Інші земельні сервітути	-
07.11	Право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм)	-
07.12	Право на будівництво та розміщення об'єктів нафтогазовидобування	-
07.13	Право на розміщення об'єктів трубопровідного транспорту	-
07.14	Право на користування земельною ділянкою для потреб дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та / або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення, за умови що при цьому не порушуються права землевласника, передбачені статтею 98 ЗКУ	-
07.15	Право розміщення (переміщення, пересування) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем	-
07.16	Право на будівництво та проходження інженерних, кабельних, трубопровідних мереж, необхідних для повноцінного функціонування індустриальних парків	-
08	Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій)	-
09	Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис)	-
10	Території та об'єкти природно-заповідного фонду	-
10.01	Національні природні парки	15,3857
10.02	Біосферні заповідники	-
10.03	Регіональні ландшафтні парки	-
10.04	Заказники	-
10.05	Пам'ятки природи	-
10.06	Заповідні урочища	-
10.07	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	-
10.08	Заповідні зони національних природних парків	-
10.09	Зони регульованої рекреації національних природних парків	15,3857
10.10	Зони стаціонарної рекреації національних природних парків	-
10.11	Господарські зони національних природних парків	-
10.12	Заповідні зони біосферних заповідників	-
10.13	Буферні зони біосферних заповідників	-
10.14	Зони антропогенних ландшафтів біосферних заповідників	-
10.15	Зони регульованого заповідного режиму біосферних заповідників	-
10.16	Заповідні зони регіональних ландшафтних парків	-
10.17	Зони регульованої рекреації регіональних ландшафтних парків	-
10.18	Зони стаціонарної рекреації регіональних ландшафтних парків	-
10.19	Господарські зони регіональних ландшафтних парків	-
10.20	Заповідні зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва	-
10.21	Експозиційні зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва	-
10.22	Наукові зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва	-

Продовження таблиці 3.5

1	2	3
10.23	Адміністративно-господарські зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва	-
10.24	Охоронні зони територій та об'єктів природно-заповідного фонду	-
10.25	Території, зарезервовані з метою наступного заповідання	-
10.26	Природний заповідник	-
10.27	Ботанічний сад	-
10.28	Заповідна зона ботанічного саду	-
10.29	Експозиційна зона ботанічного саду	-
10.30	Наукова зона ботанічного саду	-
10.31	Адміністративно-господарська зона ботанічного саду	-
10.32	Дендрологічний парк	-
10.33	Заповідна зона дендрологічного парку	-
10.34	Експедиційна зона дендрологічного парку	-
10.35	Наукова зона дендрологічного парку	-
10.36	Адміністративно-господарська зона дендрологічного парку	-
10.37	Зоологічний парк	-
10.38	Експозиційна зона зоологічного парку	-
10.39	Наукова зона зоологічного парку	-
10.40	Рекреаційна зона зоологічного парку	-
10.41	Господарська зона зоологічного парку	-
11	Території, до складу яких входять земельні ділянки, необхідні для розміщення об'єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності	-
12	Заборона на зміну цільового призначення земельної ділянки, ландшафту	-
13	Заборона на провадження окремих видів діяльності	-
14	Обов'язок щодо утримання та збереження полезахисних лісових смуг	-
15	Буферна зона	-
15.01	Буферна зона навколо об'єкта культурної спадщини	-
16	Території та об'єкти культурної спадщини	-
16.01	Пам'ятки культурної спадщини та / або їх території	-
16.02	Історико-культурні заповідники	-
16.03	Історико-культурні заповідні території	-
16.04	Охоронювані археологічні території	-
16.05	Музеї просто неба	-
16.06	Меморіальні музеї-садиби	-
16.07	Історичні ареали населених місць	-
16.08	Об'єкти культурної всесвітньої спадщини	-
16.09	Інші території та об'єкти культурної спадщини	-

(Розроблено автором)

Таким чином, можемо сформулювати напрями використання земельних ділянок державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області:

- використання земельної ділянки площею 15,3857 га для забезпечення функціонування Карпатського національного природного парку;
- дотримання режиму зон регульованої рекреації національних природних парків на всій площі ділянки 15,3857 га;
- використання земельних угідь відповідно до їх класифікації: земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю (11,3207 га); земельні лісові ділянки, не вкриті лісовою рослинністю (3,3670 га + 0,0787 га + 0,3470 га);
- землі під дорогами (0,2723 га);
- використання земель без обтяження сервітутами та без прав третіх осіб на використання ділянки.

Висновки до розділу III. Обґрунтування організаційно-методичних засад інвентаризації земель природно-заповідного фонду на прикладі земельної ділянки Карпатського національного природного парку підтверджує, що проведення інвентаризації здійснене відповідно до чинного законодавства України та державних стандартів. Технічна документація, розроблена на площу 15,3857 га, демонструє комплексний підхід до встановлення місця розташування, меж, складу та площі земельних угідь, що забезпечує достовірність даних для внесення їх до Державного земельного кадастру. Використання сучасних методів землеустрою, геодезичного обладнання та належне правове оформлення робіт підтверджують ефективність і обґрунтованість застосованих організаційно-методичних засад інвентаризації земель природно-заповідного фонду.

Напрями використання земельних ділянок державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області визначаються їх цільовим призначенням як частини Карпатського національного природного парку. Основними напрямками використання є: охорона та збереження природних комплексів, ведення науково-дослідної діяльності, екологічна освіта та виховання, а також організація регульованої рекреації без порушення природоохоронного режиму. Земельна ділянка площею 15,3857 га використовується

як лісові угіддя, а також для транспортної інфраструктури, що відповідає класифікації угідь за кодами КВЗУ 005.01, 005.02 і 009.02. Встановлені обмеження у використанні – 10.01 національні природні парки, Карпатський національний природний парк (15,3857 га) і 10.09 зони регульованої рекреації національних природних парків (15,3837 га) – забезпечують дотримання природоохоронних вимог і визначають допустимі види діяльності на цих землях.

ВИСНОВКИ

У процесі написання роботи було зроблено такі висновки:

1. Досліджено нормативно-правові засади організації та проведення інвентаризації земель державної власності. Встановлено, що основними нормативно-правовими актами, які регулюють інвентаризацію земель державної власності в Україні, є Земельний кодекс України та відповідні підзаконні акти, зокрема постанови Кабінету Міністрів України та інші нормативні документи, що визначають порядок обліку земель, проведення інвентаризації, а також їх оцінку та управління. Інвентаризація земель проводиться з метою визначення точних меж земельних ділянок, реєстрації прав на землю та ведення кадастрового обліку. Важливим етапом є створення єдиної державної кадастрової системи, яка дозволяє забезпечити прозорість та доступність даних про землі державної власності.

2. Проаналізовано зарубіжний досвід проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду. З'ясовано, що в країнах Європи та США для проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду активно використовуються геоінформаційні технології, які дозволяють ефективно здійснювати моніторинг, планування та управління природними територіями. У цих країнах також існує чітка організація співпраці між державними органами, місцевими громадами та екологічними організаціями для забезпечення сталого розвитку та збереження природних територій.

3. Оцінено сучасний стан використання земель природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області. Так виявлено, що використання земель природно-заповідного фонду включає наявність важливих природоохоронних територій, таких як Карпатський національний парк. Землі парку загальною площею 505,1 кв. км. не можуть бути використані для сільського господарства чи промисловості, що зберігає природні ресурси, але для розвитку екологічного туризму необхідно обмежити негативний вплив людської діяльності за

допомогою накладання обмеження у використанні: 10.01 національні природні парки, Карпатський національний природний парк і 10.09 зони регульованої рекреації національних природних парків для забезпечення дотримання природоохоронних вимог і визначають допустимі види діяльності на цих землях. Водночас важливо забезпечити контроль за природоохоронним режимом для сталого розвитку громади. Також наявні певні проблеми з ефективним використанням земель природно-заповідного фонду, серед яких: недостатній контроль за використанням земель природоохоронного призначення, а також відсутність комплексних заходів з їхнього охоронного управління.

4. Проаналізовано методичні засади землевпорядного забезпечення інвентаризації земель, в результаті чого можна зробити висновок, що основними принципами є забезпечення точності і достовірності даних, їх доступність для державних органів та громадськості, а також ефективне використання геоінформаційних систем для прийняття управлінських рішень. Особливу увагу необхідно приділяти інвентаризації земель природно-заповідного фонду, де важливо враховувати не лише межі та площі ділянок, а й їх цільове призначення, правовий статус, а також фактичне використання та відповідність законодавству. Важливою частиною процесу є виявлення порушень, оновлення інформації про обмеження у використанні земель та інтеграція результатів у державні кадастрові системи. Інвентаризація повинна здійснюватися регулярно, забезпечуючи сталий розвиток природокористування, охорону територій та ефективне управління земельними ресурсами на всіх етапах.

5. Описано процес формування земельної ділянки державної власності природно-заповідного фонду на території Зеленської громади Івано-Франківської області ділянки на 15,3837 га через інвентаризацію земель – він включає збір та аналіз даних про земельні ділянки, визначення меж природно-заповідного фонду, проведення польових робіт з оцінки земель, складання відповідних актів та документів, а також підготовку пропозицій для включення ділянок до складу фонду.

Потім ці пропозиції розглядаються органами місцевого самоврядування та державними установами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. International Land Conservation Network. URL: <https://landconservationnetwork.org/wp-content/uploads/2020/09/China20Profile20Report209.16-1.pdf> (дата звернення: 06.05.2025).
2. The Bureau of Land Management USA. URL: <https://www.blm.gov/> (дата звернення: 06.05.2025).
3. Wetland Conservation Law of the People's Republic of China. URL: https://en.spp.gov.cn/2021-12/24/c_948418.htm?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 06.05.2025).
4. Богатир Д. В., Свиридовська С.М. Формування обмежень на землях природно-заповідного фонду, як інструмент для забезпечення сталого розвитку їх земель. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Land & property development: innovations and transformations». Київ, 2021. С. 21–23.
5. Василюк О. Функціональна класифікації територій природно-заповідного фонду України: історія формування та міжнародний аспект. *GEO&BIO*. 2019. №18. С. 3–20.
6. Витвицька Н. Особливості інвентаризації земель природно-заповідного фонду та об'єктів культурної спадщини. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». Переяслав, 2023. С. 199-201.
7. Войтків Петро, Іванов Євген. Землевпорядне та лісовпорядне планування : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 262 с.
8. Глушенкова І.С., Анопрієнко Т.В., Кошкалда І.В., Трегуб О.М. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій (для магістрів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 85 с.

9. Дорош О.С. Інвентаризація земель: методичні підходи до її проведення. *Агросвіт*. 2020. №11. С. 24–30.
10. Земельний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14> (дата звернення: 15.04.2025).
11. Інвентаризація об'єктів культурної спадщини. Дніпропетровський обласний центр з охорони історико-культурних цінностей. URL: <https://docop.dp.ua/company/services /inventoryzatsiya-ob-ektiv.html> (дата звернення: 09.05.2025).
12. Калита Д.В. Особливості організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду. Кваліфікаційна робота на здобуття другого освітнього рівня кваліфікації «Магістр геодезії та землеустрою» за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій». Біла Церква, 2023. 75с.
13. Ковалишин О.Ф., Кришеник Н.І. Удосконалення методичних підходів до формування правових обмежень під час використання земельних ділянок у системі державного земельного кадастру. *Науковий вісник ЛНТУ*. 2018. №28. С. 78–82.
14. Коваль А. О. Управління використанням земель природно-заповідного фонду : автореф. дип. роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного ступеня «магістр»: спец. 193 «Геодезія та землеустрій». Миколаїв, 2020. 15 с.
15. Кондратенко Д. Ю. Інвентаризація земель як правова форма обліку земель. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. №42. С. 124-128.
16. Кондратенко Д.Ю. Інвентаризація земель як правова форма обліку земель. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. №42. С. 124–128.
17. Конституція України : Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 04.05.2025).

18. Кошкалда І.В., Гопцій Д.О., Анопрієнко Т.В. Щодо інвентаризації земель територіальних громад та ідентифікації прав на землю й інші природні ресурси юридичних і фізичних осіб: метод. рекомендації. Харків, 2022. 18 с.

19. Купріянич І.П. Перспективи розвитку природно-заповідного фонду України в контексті земельних відносин. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Київ, 2022. С. 22–24.

20. Лазарева О. В., Дробот А. Г. Землеустрій як інструмент організації та розвитку екологічної мережі України. Матеріали XXIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Могилянські читання – 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв, 2020. С. 17–19.

21. Лакатош М.І. Необхідність проведення інвентаризації земель в Україні. організаційно-правові передумови. *Науковий вісник УжНУ*. 2018. № 2. С. 121–127.

22. Липко Б.С. Проект землеустрою щодо проведення інвентаризації земельної ділянки земель сільськогосподарського призначення комунальної власності : кваліфікаційна робота. Дубляни 2024. 49 с.

23. Лю А. О. Комплекс геодезичних робіт з інвентаризації земель : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» : спец. 193 «Геодезія та землеустрій». Миколаїв, 2024. 59 с.

24. Остапчук Т.В., Гавриловська Д.В. Інвентаризація земельних ділянок: обліково-практичний аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналіз*. 2018. №3. С. 42-46.

25. Островерха В. О. Інвентаризація земель рекреаційного призначення : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 193 «Геодезія та землеустрій». Миколаїв, 2020. 16 с.

26. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://land.gov.ua> (дата звернення: 04.05.2025).
27. Офіційний сайт Зеленської сільської об'єднаної територіальної громади. URL: <https://zelenska-gromada.gov.ua/istorichna-dovidka-15-56-20-30-05-2021> (дата звернення: 09.05.2025).
28. Попов А.С. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Миколаїв: МНАУ, 2022. 214 с.
29. Природно-заповідний фонд: земельні питання (посібник) / За заг. ред. О. Кравченко. Львів: Компанія «Манускрипт», 2017. 104 с.
30. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3613-17> (дата звернення: 06.05.2025).
31. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19> (дата звернення: 09.05.2025).
32. Про затвердження Змін до Інструкції про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ; Мінприроди України від 08.12.2016 № 477 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1721-16> (дата звернення: 09.05.2025).
33. Про затвердження Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98) : Наказ; Укргеодезкартографія від 09.04.1998 № 56 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0393-98> (дата звернення: 06.05.2025).
34. Про затвердження інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками : наказ; Держкомзем від 18.05.2010 № 376 // база даних «законодавство України» /

верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0391-10> (дата звернення: 04.05.2025).

35. Про затвердження Інструкції про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду : Наказ; Міндовкілля від 20.09.2024 № 1175 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1724-24> (дата звернення: 09.05.2025).

36. Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності : Постанова Кабінету Міністрів України; Методика від 30.11.2005 № 1121 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1121-2005-%D0%BF> (дата звернення: 06.05.2025).

37. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Вимоги, Форма типового документа, Опис, Інформація, Перелік, Форма, Класифікація, Повідомлення, Заява, Рішення, Довідка, Витяг від 17.10.2012 № 1051 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1051-2012-%D0%BF> (дата звернення: 06.05.2025).

38. Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини : Наказ; Мінкультури України від 11.03.2013 № 158 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0528-13> (дата звернення: 09.05.2025).

39. Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 05.06.2019 № 476 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/476-2019-%D0%BF> (дата звернення: 04.05.2025).

40. Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади : Рішення; РНБО від 15.04.2021 // База даних «Законодавство

України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0031525-21> (дата звернення: 4.05.2025).

41. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15> (дата звернення: 04.05.2025).

42. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 № 1805-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1805-14> (дата звернення: 09.05.2025).

43. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-12> (дата звернення: 06.05.2025).

44. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-12> (дата звернення: 07.05.2025).

45. Про створення Карпатського національного природного парку : Постанова Ради Міністрів Української РСР від 03.06.1980 № 376 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/376-80-%D0%BF> (дата звернення: 07.05.2025).

46. Про управління об'єктами державної власності : Закон України від 21.09.2006 № 185-V // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/185-16> (дата звернення: 06.05.2025).

47. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.

48. Стаценко В. О., Кушнірук В.С. Інвентаризація земельних ділянок як ефективний інструмент керівництва ОТГ. *Інституційний репозитарій Миколаївського НАУ*. №1. С. 110-112.

49. Третяк А.М., Третяк В.М., Гетьманчик І.П. Поняття та сутність економіки землеустрою та землевпорядкування в Україні. *Агросвіт*. 2021. №11. С. 3-10.
50. Третяк В.М. Методичні особливості інвентаризації земельних ділянок та ідентифікації прав на них не врахованих в земельному обліку. *Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації*. 2022. №13. С. 28-31.
51. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / за заг. ред. А.М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.
52. Чопко Х. Правові засади формування природно-заповідного фонду України. *Екологічне право*. 2020. №4. С. 127–131.
53. Шарій Г.І., Тимошевський В.В., Міщенко Р.А., Юрко І.А. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації
«Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок»**

№281 від 19.07.2023 р.

 УКРАЇНА
 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 19.07.2023 м. Івано-Франківськ № 281

Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок

Відповідно до статті 21 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статей 17, 122, 186, пункту 24 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України, Закону України від 06.09.2012 № 5245-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності», Закону України «Про землеустрій», Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 476, керуючись Законом України «Про правовий режим воєнного стану», указами Президента України від 24.02.2022 № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій» та від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX (зі змінами), беручи до уваги листи Головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області від 10.07.2023 № 13-9-0.331-2853/0/2-23 та Карпатського національного природного парку від 14.07.2023 № 495, з метою інформаційного наповнення Державного земельного кадастру:

1. Розробити технічні документації із землеустрою щодо інвентаризації земельних ділянок державної власності природно-заповідного фонду орієнтовною загальною площею 13046 га, які перебувають в постійному користуванні Карпатського національного природного парку, розпорядником яких є Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація, а саме:

загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ № 002770, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 29.12.2001 за № 000019);

площею 1971,73 га, яка розташована за межами населених пунктів Іздрівнянського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ № 002769, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 29.12.2001 за № 000003);

площею 4377,39 га, яка розташована за межами населених пунктів Іршавинського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ № 001503, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 06.02.2002 за № 92);

загальною площею 2563,39 га, які розташовані за межами населених пунктів Верховинського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ № 001504, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 25.02.2002 за № 3243).

2. Координацію роботи щодо виконання розпорядження покласти на зовнішнього відповідального виконавця – юридичний департамент Івано-Франківської обласної державної адміністрації (Р. Лавринюк).

3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації відповідно до функціональних повноважень.

Голова обласної державної адміністрації – начальник обласної військової адміністрації

Світлана ОНИЩУК

**Наказ Головного управління Держгеокадастру
в Івано-Франківській області «Про проведення державної інвентаризації
земель» №2-ІЗ від 21.07.2023 р.**

КОПІЯ

ДЕРЖГЕОКАДАСТР

Головне управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області

Н А К А З

Івано-Франківськ

21.07.2023 2-ІЗ

**Про проведення державної
інвентаризації земель**

Відповідно до статей 15¹, 122, 186 Земельного кодексу України, законів України «Про землеустрій», «Про Державний земельний кадастр», Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 476, Положення про Державний фонд документації із землеустрою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2004 № 1553, Положення про Головне управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області, затвердженого наказом Держгеокадастру від 23.12.2021 № 603 (у редакції наказу Держгеокадастру від 08.03.2023 № 85), наказу Держгеокадастру від 07.07.2023 № 219 «Про проведення державної інвентаризації земель у 2023 році», розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації/Івано-Франківської обласної військової адміністрації від 19.07.2023 № 281 «Про проведення державної інвентаризації земельних ділянок»

НАКАЗУЮ:

1. Провести за рахунок коштів Державного бюджету в 2023 році державну інвентаризацію земель на території Івано-Франківської області, загальною орієнтовною площею 13 046,00 га неформованих земельних ділянок державної власності та земельних ділянок державної власності, відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі, шляхом формування земельних ділянок для інформаційного наповнення Державного земельного кадастру.

2. Послуги з проведення державної інвентаризації земель на території Івано-Франківської області здійснити відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» та постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (зі змінами).

ВІСНОК З ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ
21.07.2023

Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Начальник
Головного управління

Головне управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області
2-ІЗ від 21.07.2023

Михайло КАПУСНЯК

Додаток В

Державний акт на право постійного користування землею

І-ІФ №002770 від 29.12.2001 р.

Державний акт на право постійного користування землею видано _____

Карпатському національному природному парку

(назва землекористувача та його місценазначення)

м. Яремча, вул. Василя Стуса, 6

Яремчанською міською Радою народних депутатів

району Івано-Франківської області України

у тому, що зазначеному землекористувачу надається у постійне користування 4133,32 гектарів

землі в межах згідно з планом землекористування на території

Яїлуницької сільської Ради

Землю надано у постійне користування для _____

природно-заповідного використання

(мета, призначення)

відповідно до рішення 18 сесії 3 скл. Яремчанської міської Ради народних

депутатів від 27 грудня 1992 року № 189-3/2001

Цей державний акт складено у двох примірниках, з яких перший видано землекористувачу,
другий зберігається у Яремчанському міському ВЗР аді народних депутатів.

Акт зареєстровано в Книзі записів державних актів на право постійного користування
землею за № 000019

М. П.

Голова Яремчанської міської Ради народних депутатів

М. Чорнодолжок
(прізвище)

29 12 2001 р.

Повідомлення про проведення інвентаризації земель державної власності

6 • КУР'ЄР

галичина / galychyna.if.ua
1 — 7 вересня 2023 року / № 36(5695)

ЗАКІНЧЕННЯ. Поч. на стор. 1

Власне, рукопис великої за обсягом книжки «Чага» (перша збірка віршів поета «Несімо любов «планеті» побачила світ у 1967-му), який він подав одразу у два видавництва – ужгородське «Карпати» і київське «Радянський письменник», і послужив причиною для арешту Т. Мельничука в січні 1972 року, під час масових репресій проти української інтелігенції.

Тоді він був студентом-заочником третього курсу Московського літературного інституту ім. М. Горького. За те, що «розповсюджував в усній та письмовій формі віршовані твори, в яких зводив злісний наклеп на радянський державний лад, закликав до боротьби проти радянської влади», за вироком суду Т. Мельничуку призначили покарання у виправно-трудовій колонії суворого режиму. Поет протестував разом з іншими політ'язнями голодуваннями проти сваволі адміністрації пермських

Постати

Вічний блукалець і бунтар ТАРАС МЕЛЬНИЧУК

два роки адміністративного нагляду, поневіряння у пошуках роботи. У грудні 1978 р. кафебісти підлаштували поетові в його рідному селі Уторопах штучний інцидент і за «опір працівникові міліції» вдруге запроторили Мельничука до в'язниці, а в квітні наступного року його засудили на чотири роки позбавлення волі. Термін ув'язнення відбував у вінницькому таборі. Додаймо до років, проведених у неволі, тяжке життя вічного блукальця: де і ким він тільки не працював – у різних куточках України і неозорого СРСР валовідбійником вугільної шахти, лісорубом, будівельником, теслюю, коректором і журналістом районних газет. Водночас був він і вічним бунтарем, свого роду гуцульським опришком ХХ століття. Усе це, врешті-решт, зруйнувало фізичні сили поета, але не пригасило вогонь його таланту, високі духовні устремління.

На зорі національно-демократичного відродження України, в 1990-му, побачила світ книжка віршів Тараса Мельничука «Князь Роси», за яку через два роки, вже за Незалежності, його відзначили Шевченківською премією. А сигнальні примірники книжки «Чага», рукопис якої, як і самого поета, ув'язнили більш ніж на два десятиліття, вже невиліковно хворий

книжку Коломийське видавничо-поліграфічне товариство «Вік».

Про те, наскільки його віршовані рядки пророчі щодо подій нинішньої війни, якою пішов на нашу незалежну державу одвічний ворог українства, свідчить хоч би цей уривок вірша, написаний поетом 14 лютого 1979 р. в камері попереднього ув'язнення косівської слідчої тюрми й увійшов до випущеної в 1982 р. у Торонто (Канада) видавництвом «Смолоскип» збірки віршів Тараса Мельничука «Із-за ґрат»:

*А тож стрільне хтось,
бо стрільне!*

*Й земля задаром спалахне
І спопеліє у пожарі...*

*Москаль прийде, нагріє руки,
Присяде на руїні круком,*

*Навколо оком злим пошарить,
Махру прикурить обережно –
Од тліючої головошки –*

*й зітхне полегшено:
Нарешті! Мать твою...*

Учасники заходу, особливо ж ті, кому пощастило бачити живого Тараса Мельничука, згадували його як патріота України й рідного Прикарпаття, автора і таких афористичного звучання рядків (вірш «Пожити б ще... як хочу... вволю»): «Але якщо немає болю За край свій – то й життя нема». Погодьтеся, цей поетичний вислів у нинішній военний час особливо

*Хто ми? Нарід чи чернь?
Нація чи маса?..
Чому вагаємось відповісти?
Бо ми не переконані внутрішньо,
що весь той людський матеріал,
який запоює будинки і вулиці
наших міст, вповні і незастережно
заслуговує на назву нарід...*

Улас Самчук

ОГОЛОШЕННЯ

ТОВ «ЛЕНД.КОМ» (м. Київ) інформує про проведення інвентаризації земель державної власності природно-заповідного фонду, які розташовані за межами населених пунктів Верховинського та Надвірнянського районів Івано-Франківської області відповідно до договору про надання послуг, укладеного з Головним управлінням Держгеокадастру в Івано-Франківській області.

ТОВ «ЛЕНД.КОМ» проводить погодження меж земельних ділянок із суміжними землевласниками (землекористувачами) на території Зеленської сільської територіальної громади Верховинського району та Полянської сільської територіальної громади Надвірнянського району.

Просимо землевласників (землекористувачів) суміжних земельних ділянок звертатись до ТОВ «ЛЕНД.КОМ» на адресу: 04213, м. Київ, пр. Героїв Сталінграда, буд. 53-Б, Г/П №116, тел. +38(044) 357-15-15, e-mail: office@landcom.kiev.ua з метою погодження меж земельних ділянок.

У разі відсутності звернень суміжних землевласників (землекористувачів) межі вважатимуться погодженими.

Загублене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане Управлінням праці та соціального захисту населення Долинської РДА Івано-Франківської області ШУБИНУ Тадеєві Ігоровичу 2013 р. н., вважати недійсним.

ПРИВАТНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАЖ
будинки, квартири, гаражі,
земельні ділянки

* земельну діл. пл. 20 сот. в Братківцях (15 км від Івано-Франківська), тел. 097.0925518.

запчастини. 095-0590702;
* вживані в доброму стані: дерев'яні вхідні двері; велику водяну помпу для дачі; дитячий візок; автоматичну пральну маш. «Індезіт» у робоч. стані (дешево); чавун. ванну розмір. 150x70 см салатогов.

Кадастровий план земельної ділянки

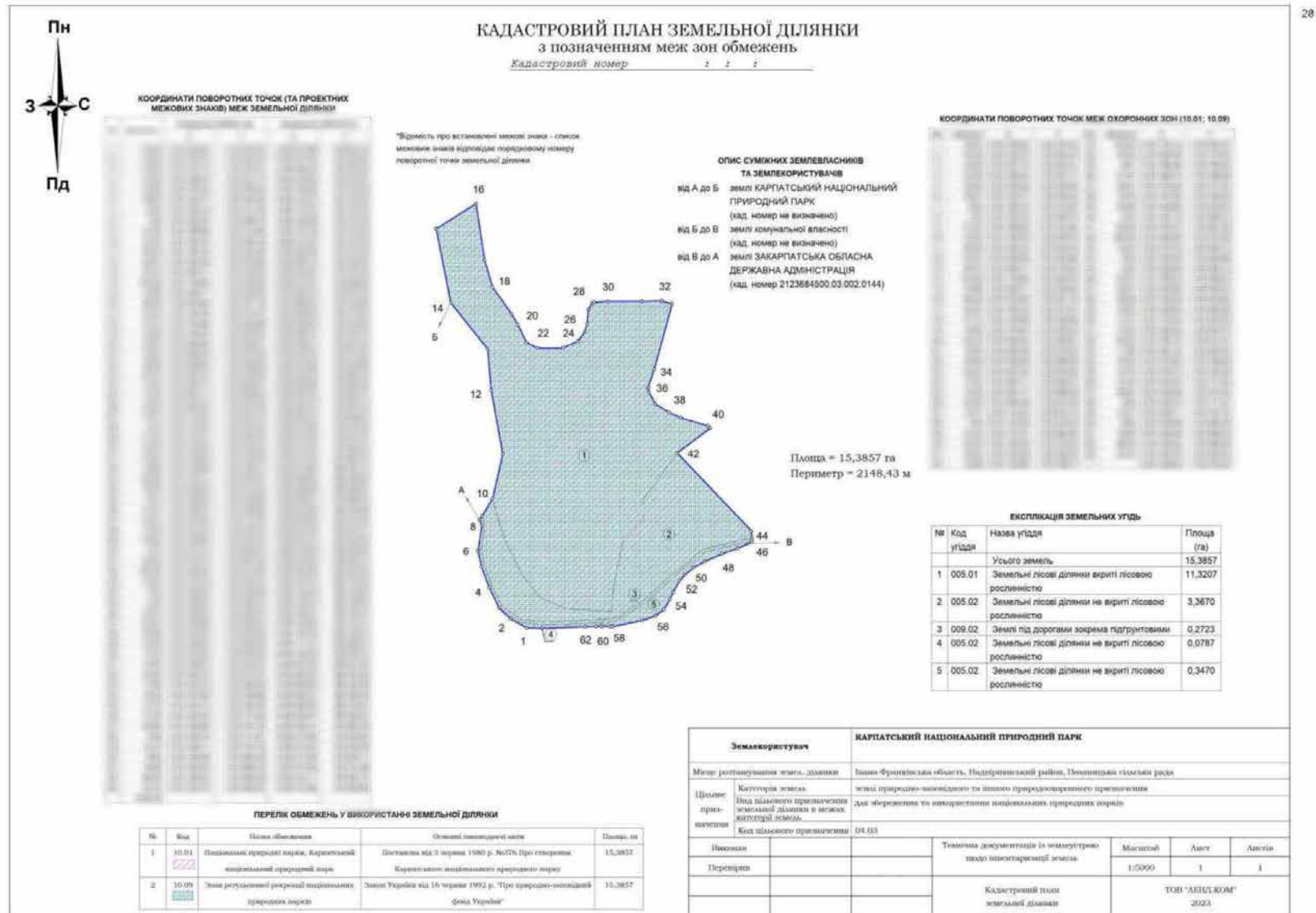
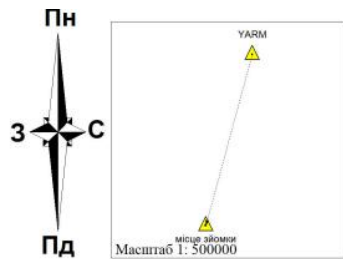

Схема GNSS-спостережень земельної ділянки

Вихідний пункт: YARM
Координата X=5359656.8706
Координата Y=1377626.6217
Координата Z=547.5088
Система координат: СК-63
Система висот: Балтійська 77
Клас мережі: GPS RTK
Назва мережі: System Solutions
Прилад: GPS South S660P
Тип антени: HX-CH3013A
Кількість векторів: 97
Середня довжина вектора: 18761 м

СХЕМА GNSS-СПОСТЕРЕЖЕНЬ

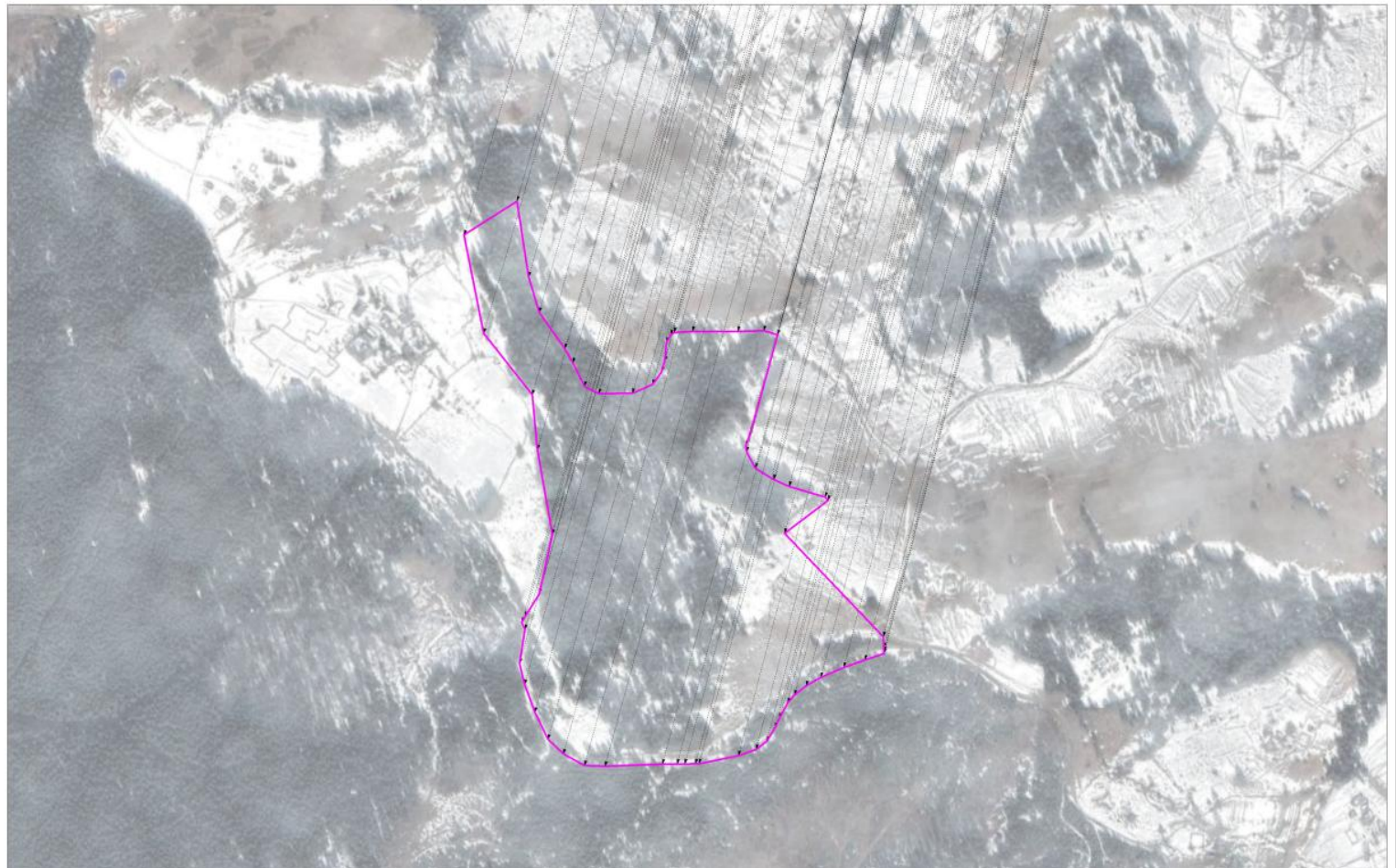
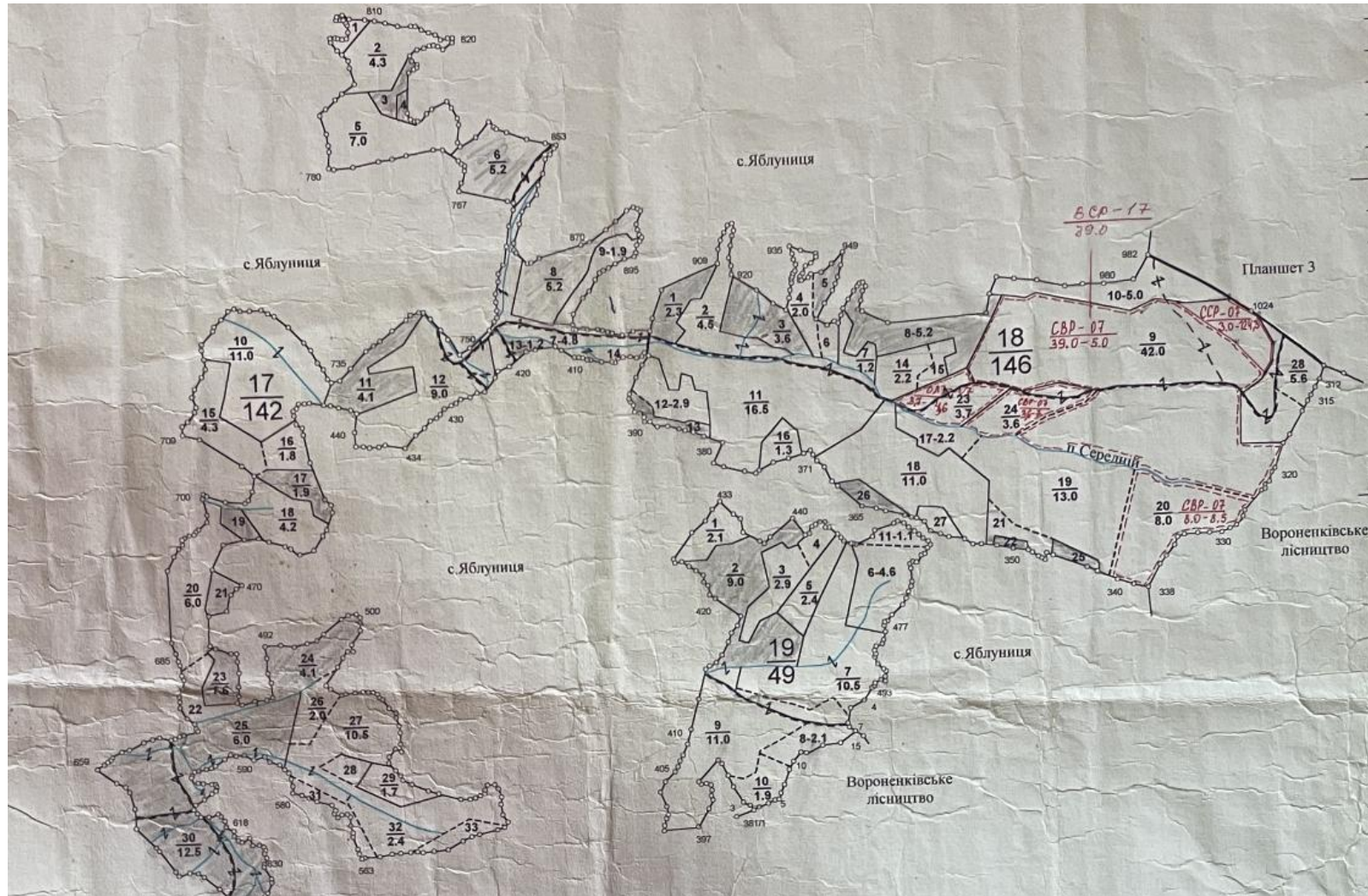

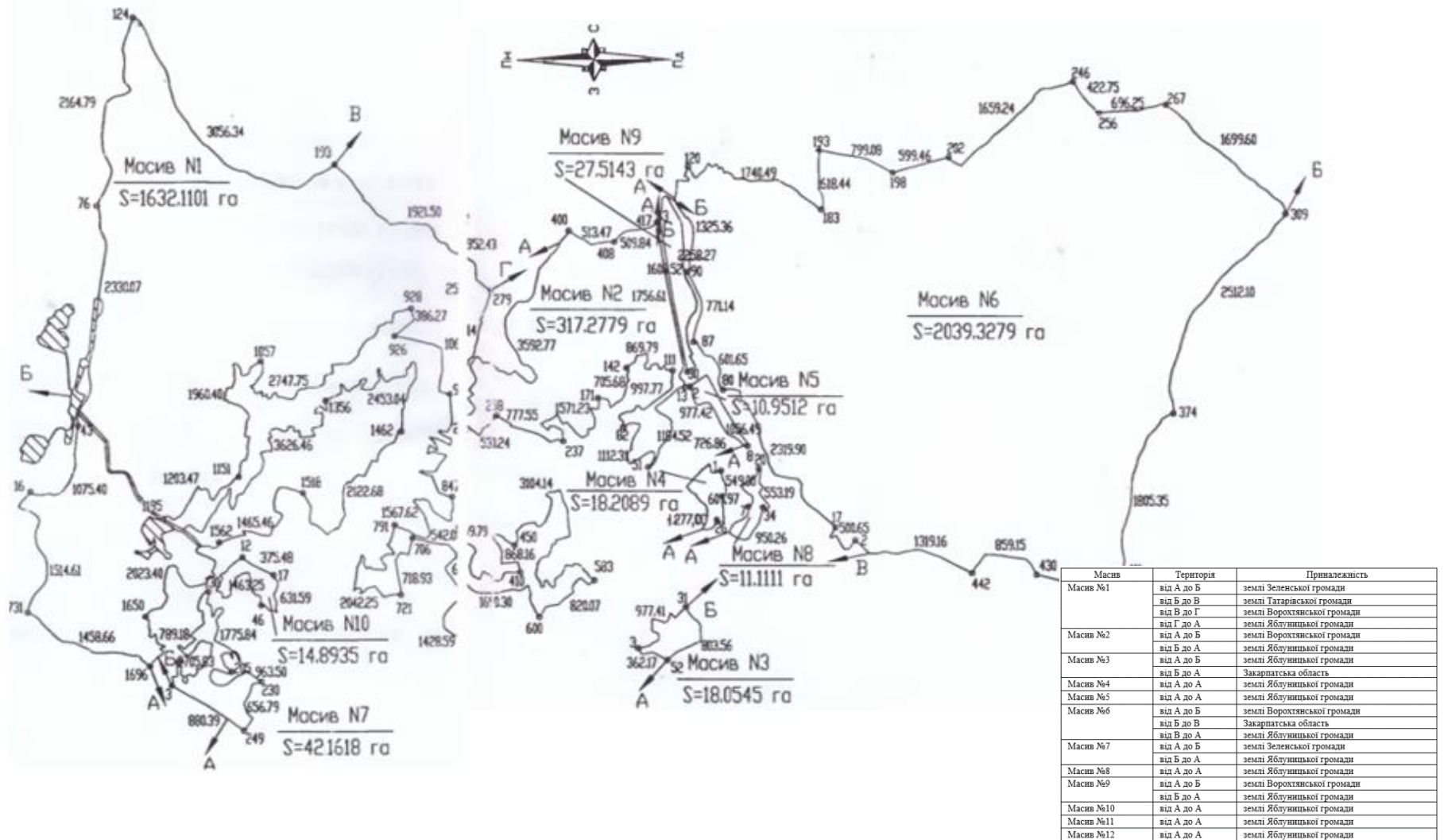
Схема етапів проведення інвентаризації земель природно-заповідного фонду

Схема місця проведення робіт з державної інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району

План зовнішніх меж землекористування

Графічний матеріал меж проведення інвентаризації**ГРАФІЧНИЙ МАТЕРІАЛ**

24

місця проведення робіт з державної інвентаризації земельних ділянок загальною площею 4133,32 га, які розташовані за межами населених пунктів Надвірнянського району (державний акт на право постійного користування землею серія І-ІФ № 002770, зареєстрований в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею 29.12.2001 за № 000019)

